

ARADI KÖZLÖNY

Adminisztrátor delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradî Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938, Trib. Arad.

ARAD, ANUL 55, No. 10.

1940. január 14., vasárnap.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

Moszkva és Ankara

*

A világpolitikai helyzet fordulatai a szovjet-török barátságot rövid egy éven belül már-már ki-robbanással fenyegető, feszült helyzetté változtatták át. Hogyan fejlődött idáig Moszkva és Ankara viszonya — kérdezheti az újságolvasó, — a szoros barátságtól, amely az új Oroszországot és az új Törökországot összefűzte, a ki-robbanáshoz közelállónak mondott háborúig?

Nincs itt hely arra, hogy visszamenjünk 1920-ig, amikor a nagy szűkségekben furdokló két állam vezetője, Kemál és Lenin évszázados ellenségeskedés után megvetették alapját a szoros török-orosz barátságnak, amelynek olyan jelentőségű események és őszinte baráti megnyilatkozásai voltak, mint a törököknek nyújtott 8 millió fontos, 20 évre szóló kamatmentes szovjet kölcsön, amely a Törökország megkezdhető gazdasági és katonai újjáépítését, amellyel Európa betegembere, beválhatta a maga felgyógyulására. Kemál pasáé receptje a drága nyugati nagytőkés patikákban. Ha visszalapozunk a török köztársaság fennállásának tízéves jubileuma alkalmával rendezett ünnepségekről beszámoló újságokig, még visszazug a közelmúltnak nevezhető időkből annak a husz darab hatalmas bombavetőgépnak motorberregése, amelyekkel Moszkva kedveskedett akkori legjobb barátjának. . . . Még sok beszédes dátumát sorolhatnánk fel a török-orosz barátság fejlődéséről: így a szovjet szoros fegyverbarátságot Ankarával Genében és különösen a montreuxi konferencián, ahol az angolok dörmögő kedvelése, az olaszoknak Rómából felcsattanó tiltakozása ellenében a hamis szovjet-támogatásnak köszönhető Törökország, hogy visszanyerte teljes szuverenitását a tengerszorosok felett.

Ki gondolt volna akkoriban ott, a havas Montblanc alatt, ahol aranylőn süttött a délszaki nap, a török-orosz barátság napja is, hogy a szovjet-szejtséggel visszaszerzett Dardanelle-szuverénitása miatt oly fagyosra fog dermedni, mint a Montblanc hátlában a gleccser.

A moszkvai tárgyalások ugyanazon év őszén eredménytelenül végződtek, hiába vette igénybe Moszkva a régi és új moszkvai diplomáciai stílus minden csalafintaságát a Spiridovszkaja prospekt pazar berendezésű reprezentatív palotájának keleti kibőjtölés lélektani módszerein át egészen a diplomáciai meggyőzés „third degree”-jéig, a fenyegetésig. A Kremj hideg reápolitikusait nem hatotta meg, hogy Saracoglu volt az első idegen állam-polgár, aki hatalmas koszorút helyezett el a Lenin mauzoleumán és percekig láthatóan mély megilletődéssel állott az orosz-török barátság egyik megteremtőjének többször is bebalzsamozott földi porhüvelyé előtt. Nem koszorukát és kegyeletét várják a török külügyek vezetőjétől Kremjben, hanem csupán egy pár betűs aláírást az új török-orosz barátsági szerződésen, melynek pontjai között szerényen két kívánság húzódott meg. Törökország zárja el idegen, értsd angol-francia hadihajók elől a Dardanelleket és ne ratifikálja a nyár elején létrejött török-angol-francia megállapodást. Moszkva tehát, amikor az egyik kezét baráti kézfogásra kínálta, a másikkal szét akarta tépni a török szuverénitást két legfontosabb okmányát, az 1938-as montreux-i egyezményt és a hármass egyezményt.

Mivel Törökország erősebbnek érezte magát, mint az ilyen feltételeket készséggel aláíró baltis-államok, amikor is 24 óra alatt nemcsak tárgyalgát az új kölcsönös segélynyújtási egyezményeket, de alá is írták azokat, sőt a diszbankeket is végigették, visszautasította épp a Kemál és Lenin szellemében létrejött és közel 20 évig fennálló orosz-török barátság nevében.

Most ez a barátság olyan lejtőre került, mely

meredélyében veszedelmesen hasonlít a Kaukázus vad és veszélyes Ararat csucsának lejtéséhez, amely tudvalevően nagyon alkalmas lavínak képződésére.

A világlapok — s közöttük elsősorban a német nagy újságok — diplomáciai és katonai alpinistái ezt a lavínveszélyt nagyon közelinek látják. Valóban az időjárás a két egykori baráti állam viszonyában fagypontra zuhan. A Kaukázus régi hadiútján, a Gruz úton, a Kaspi-tengeren és a tengermenti vasúton orosz csapatok, nehézütegek, motorizált hadtestek vonulnak a hájár felé. Ugyanez, a világháborúra emlékeztető kép figyelmeztet a helyzet komolyságára török oldalon is, ahol a hájárhoz vezető egyetlen vasút és annál több újabban kitért országút szakadálylan mozgó csapa-

patokkal, hadiszerekkel van megterhelve. Természetesen az ilyen csapatmozdulatok nem jelentenek feltétlen háborút, elsősorban az állam határait vannak hivatva biztosítani, minden meglepetés ellen. Amikor pedig a török-orosz háború lehetőségéről beszélünk, figyelembe kell venni, hogy a finn háború terepnehezégei és a hősiessé eszant, finn ellenállás következtében elszenvedett orosz hadikudarcok óta a vörös hadsereg generálsai nem néznek oly ragyogó optimizmussal egy orosz-török háború várható gyors orosz győzelméjé. Hiszen terepnehezégek itt is vannak, ha nem is harmincháromezer to, hanem 2—3—5 ezer méteres hegycsúcsok, áthatolhatatlan szakadékok, torjászok, járhatatlan őserdei nyomok formájában, ahol a porgyázó rabló kurdok ismerik csak a csapdákat, csak ezek guerillázhatnak, de százezres létszámú hadseregek nem használhatják felvonulási terepül. No és az a felviljámító ázsiai vér, amely a finnek ellenállását is hevíti, nem vált vízzé a törökök.

(FOLYTATÁS A 2-IK OLDALON)

Német bombavető repülőgép áttörte az angol légvédelmi frontot és London fölé érkezett

Izgalmas légi harcok Keletfranciaország és az Északi-tenger fölött — A francia tengerészeti minisztérium érdekes adatai

A „Revue des Deux Mondes” cikke Németország feldarabolásáról

London. A háború kitörése óta első ízben sikerült egy nagy német bombavető repülőgépnek London fölé jutnia. Délben 1 óra tájban Kent felől a német repülőgép áttörte az angol védelmi vonalat és a Themse mentén London fölé repült. A London körül felállított légharító ágyuk heves tüzelésbe kezdtek. A német bombavető repülőgép nem dobott le bombákat és Londonban nem rendeltek el légirajdot. Három angol repülőgép szállt fel az üldözésére, de továbbiakat nem közöl a jelentés.

Angol repülőtémadás német kikötők ellen

Berlin (Rador.) A mai hivatalos német jelentés a következőket tartalmazza: „Semmi említésre méltó esemény nem történt. A légi haderő egységei folytatták felderítő utijukat Keletfranciaország, az Északi-tenger felett, jelentős eredményekkel. Három különálló német repülőgépet ellenséges vadászgépek támadtak meg, de a támadás nem járt eredménnyel. Az ellenséges légi haderő ismét megsértette Németország szomszédosságát és így próbált január 12-én éjjel német terület fölé szállni. Egy ellenséges „Bristol-Blenheim” típusú repülőgépet német terület fölé juttattak és rövid harc után a német vadászgépek lelőtték. Az angol gépmadár lángborultán francia területen zuhant le. Nyolc brit bombavető repülőgép a német öbölben német torpedórombolókat próbált bombázni, azonban közülük csak kétőnek sikerült bombáit ledobni. Ezek a lövedékek sem okoztak azonban kárt. Ezek közül a gépek közül egyet lelőttek, a másik pedig súlyosan megsérült. A többi hat gépet még a légharító tüzelés megkezdésekor visszaverték a német hadihajók.

Új típusú angol gépek

London. (Rador.) A légügyi minisztérium jelentése szerint angol hadirepülőgépek sikeres felderítő utakat tettek Ausztria, Csehország és Nyugatnémetország fölött. A biztonságos újrátörés pedig berepülték a Helgoland-szigetet. Valamennyi

ny repülőgép sértetlenül tért vissza kiinduló helyére.

A Skócia déli partjain szombat reggel lezajlott légi ütközetben egy német gépet lelőtt az angol légi egységek egyik járőre, — jelent az angol légügyi minisztérium. Az új brit repülőgépek négy ágyúval rendelkeznek és a súlyos fegyverzet ellenére is rendkívül gyorsak ezek a vadászgépek. Az ágyukat párosával helyezték el.

Négy francia vadászipülőgép megtámadott egy 12 Messerschmidt-gépből álló német repülőrajt. Úgyes taktikával szétválasztották őket, három német gépet lelőttek, majd pedig sértetlenül visszatértek támaszpontjaikra.

Internálják a németeket Egyiptomban

Kairó. Az egyiptomi rendőrhatalóság több száz német állampolgárt tartóztatott le, akikről beigazolódott, hogy összeesküvést szőttek Egyiptom és Anglia ellen. A titkos kémiszervezetnek Kairóban volt a központja, de fiókjai működtek Port Saidban és Aleppóban. A ház kutatások alkalmával okmányokat találtak, amelyekből kitűnt, hogy az egyiptomi németek összeköttetésben álltak Berlinnel, ahonnan titkos céljaik számára nagy összegeket kaptak. A felfedezett összeesküvés miatt az Egyiptom területén élő németeket internáló táborba szállították.

(A VEZÉRCSEK POLYTIATÁSA)

ben sem. Bliizkriegről tehát még kevésbé lehet szó, mint a 3.8 millió Finnországgal szemben.

De ilyen elméleti feltételeknél is többet nyom a latban az a tegnap érkezett Havas-jelentés, amely szerint Weygand tábornok Franciaországba érkezett. Nem titok, hogy egy esetleges közepkeleti vagy balkáni háborús konfliktus esetén Weygand lesz a főparancsnoka az egyesített francia-török-fráki egyiptomi és indiai erőknek. Weygand hónapokat töltött Beyruiban, Damaskuszban, Ankarában, Bucürestiben, a Dardanelláknál, a Szezi. csatormánál, a Perzsa-öböl mentén fekvő Koweit szultánságban, az iraki Moszu-vidéken és valószínűleg — Kaukázusban is, hogy egy ilyen esetleges hadjáratot a legaprólékosabban előkészítsen. Teljesen elképzelhetetlen az, hogy a hadvezér a csata előestéjén otthagyja hadseregét és a csatajéret. Ha Weygand ráért elutazni Párisba, úgy ez annyit jelent, hogy ott fontosabb dolga akadt, mint Szíriában. Már pedig, ha a Kaukázus fölött olyan viharfelhő gomolyogna, amely azonnali vagy nagyon közeli kitérővel fenyegetne, inkább maga Dajadier utaznék el a Közel-Keletre Weygandhoz, ha éppen sürgős szólni valója akadna a „mon general”-jával.

A sajtóvélemények között akad, amely hangsúlyozottnak véli a török-orosz viszonylatban mutatkozó szovjetfőlényt, amit különböző stratégiai és egyéb körülményekkel magyaráznak a cikkírók. Ezek a becslések azt állítják, hogy a világháború óta, amikor a törökök a hatalmas orosz főlényvel szemben — 250 ezer oroszra 50 ezer török jutott a kaukázusi fronton — katonapolitikailag a szovjet sokat javított helyzetén. Az oroszok a háború után Kars és Ardahan kerületeket kénytelenek voltak átengedni a törököknek, ezért a volt orosz vasutak most mindenütt mélyen behatolnak a török felvonulási terépre. Még jobban kifejeleztették a világháború óta az oroszok a Kaukázuson átvonuló vasut- és utösszeköttetéseiket. Igaz, hogy a törökök is figyelemreméltó teljesítményt tudnak kimutatni az építések terén, amennyiben utthalózatukat 1935-ig nyolcezer kilométerről harmincezer kilométerre bővítették ki. Főképp német szakírók szerint azonban még ez az utthalózat is túl ritka. Stratégiai szempontból legnagyobb fontosságú az a vasút, amely az Istanbulban szemben fekvő parttól egész Törökországon keresztül a keleti határig szalad. Ez a vasút Erzerumig európai nyomtávolságú, Innen Sarikamisig keskeny nyomtávolságú vonal, amelyet az oroszok építettek meg a háború alatt. Sarkimastól pedig az orosz határig széles orosz nyomtávolságú. Ez a vasút előnyt jelent a háborús helyzettel szemben, amikor a török utánpótlást kizárólag málhás állatok és ökörfogatok segítségével bonyolították le, azonban — a német szakírók szerint — nem változtat azon a tényen, hogy az oroszok igen nagy főlényben vannak ugy emberanyagban, mint az összekötő lehetőségek tekintetében a törökök felett.

Ime az érvek és az ellenérvek, amelyek mellett és az ellen szólnak, hogy vajon a közeljövőben háborúvá érik-e a kétségtelenül napról-napra hangstultozottabbá váló orosz-török ellentét. Azonban a két ország harcászati körülményein kívül egyéb szempontok is közrejárhatnak itt. Ez az a pont ugyanis, amelyen előrelátólag leszámolásra kerül a sor az angol-orosz világhatalmi ellentéték között. Az oroszok is, az angolok is a háború gépezetének egyik legfontosabb kellékét, az olajat akariák elvonni az ellentéltől és az angolok számára ez már csak azért is fontos, mert a bakui olajmezők megszerzése, vagy tönkretétele, az orosz birodalom kiszolgáltatottságán kívül a német hadigépezet olaiszükségletének fedezésére is döntő hatást gyakorolna. Ugyanezért több oldalról ismét felhangzik az a vélemény, hogy az orosz támadás India felé tör és hogy a brit világbirodalmat Indiában igen nagy veszély fenyegeti. Sőt, olyan vélemények is elhangzottak, hogy az oroszoknak tulajdonított törekvések nem idegenek a híres német „Drang nach Osten” politikájától.

Az egész kérdés komplexumával összefüggésben végül emlékeztetni kell a Pan című török lapnak nemrégiben megjelent cikksorozatára, amely a Szovjetnek és a harmadik birodalomnak állítólagos közepkeleti terveivel foglalkozott és többek között felemlítette az indiai tervet is. Az akkori külpolitikai helyzetben a Pravda élesen támadta a cikksorozat miatt a török lapot és kitálalásnak minősítette annak minden sorát. Azóta a helyzet annyiban módosult, hogy ma már úgy az orosz, de különösen a német sajtó állandóan hangoztatja, hogy az Indiára vonatkozó magyarázat, napoleoni és von-der-goltzi terv megvalósulása legalább is nem tartozik a lehetséges birodalmába.

(P. Gy.)

Döntő rohamra készül a szovjet a finn határon!

Közel félmillió embert összpontosítottak a Ladoga-tó frontszakaszán. Mi a helyzet az állítólagos német közvetítési próbálkozások körül ...?

Megindult az új támadás Petsamónál

Stockholm. Az oroszok a Ladoga-tó partján 20 hadosztályt vontak össze 400 000 emberrel és több ponton ejtőernyős leszállást kíséreltek meg tragikusan végződtek. A finnek polyószórókkal valamennyien holttan értek le a földre. A finnek ágyut zsákmányoltak.

A Mannerheim-vonal közelében újabban ismét kétszáz harcikocsival. Az arcvonal mögött 50 főből álló csoportokban, de ezek a kísérletek agadtak az ejtőernyős csapatokat és azok majd újabban 2000 orosz hadiugolyt ejtettek és 2000

Husz hadosztály, kétezer ágyu

Helsinki. (Rador.) A Stetan-ügynökség jelent: Finn katonai körök értesülése szerint szovjet részről a Ladoga-tó körzetében husz hadosztályt összpontosítottak, amelynek létszáma négy százezer ember és amelyhez kétezer ágyu tartozik. Újabb hadosztályokat küldtek az oroszok a sálai körzetbe is. Megerősítik azt a hírt, hogy a „Marat” és az „Októberi forradalom” nevű szovjet hadihajók, mindkettő 23 ezer tonnás, megtámadta Koivistot a finn öbölben, azonban a parti ütegek visszavonulásra kényszerítették a támadó egységeket.

Az a fagyhullám, amely elborította Európát,

emlékeztet arra, hogy milyen borzalmas körülmények között folyik a háború Finnországban. A Petit Parisien jelent, hogy Finnországban elképzelhetetlen körülmények között folyik a háború. Közli egyben a finn rádió nyilatkozatát, amely szerint a finnek nem folytathatják hősi ellenállásukat, ha sürgősen nem kapnak megfelelő felszerelést, fegyvereket és municiót. A segítségnek — írja a lap — a leggyorsabban meg kell érkeznie és bűn lenne, ha a finneket sokáig váratlanul hagynák.

A L'Ordre szerint az orosz hadsereg vereségei egyelőre elhárították az azonnali veszélyt.

Még egy szovjet-roham készül!

Páris. A Paris Soirnak az orosz határról kelteztett jelentése közli, hogy a legutóbbi moszkvai tanácskozásokon elhatározták, hogy új támadást intéznek a finn vonalak ellen és ha ez a kísérlet sem vezetne megfelelő eredményre, akkor állítólag elfogadják a német közvetítő ajánlatot. Az oroszok most a legharcedzettebb hadosztályokat vezényelték a frontokra és hogy a finn taktikával összeegyeztessék saját harcmodorukat, most már ők is fehér köpenyeket és szántalpas ágyukat használnak.

Kopenhágai jelentés szerint az oroszok újabb támadása Petsamo körül már meg is kezdődött.

Milyenek a békeárgyalások kilátásai...

Berlin. Német politikai körökben a legnagyobb kétkedéssel fogadták azokat a híreket, mintha Németország a Szovjet és Finnország között közvetítő szerepet akarna vállalni, sőt

hogy állítólag a közvetítés már folyamatban volna. Német illetékes helyen kijelentették, hogy a külügyminisztérium soha sem kezd olyan vállalkozásba, amely már eleve kilátástalan. Mindenesetre figyelmet keltett az a körülmény, hogy az állítólagos német közvetítéről szóló hírek először az olasz sajtóban láttak napvilágot. Berlinben különben szemé hányással illetik a skandináv államokat, mert a finn sikerek olyan túlságos hangsúlyozásával és a finnek iránti rokonszenv olyan nagyfokú kiemeléssel hozzájárultak minden közvetítési kísérlet megfuzulásának sikertelenségéhez, noha állítólag az ilyen kísérletek Moszkvában talán nem is néztek volna rossz szemmel. Érdekesnek tartják azt az újabb Londonból érkező állítólagos hírt, amely szerint Moszkva csak az esetben volna hajlandó békéről tárgyalni, ha előbb nagyobb győzelmet aratna a finneken, hogy ezzel helyre állítsa a Szovjet alaposan megcsorbult presztízst.

Németország cáfol...

Berlin. Itteni mértékadó helyen a legerélyesebben cáfolnak meg két külföldön terjesztett hírt, és pedig, hogy Németország vezérkari tiszteket küld Oroszországba és hogy Münchenben, valamint Berlinben a haditanács ülésén volt. A német-orosz közeledés kizárólag politikai és kereskedelmi jellegű és így célja sem lenne annak, hogy vezérkari tiszteket küldjenek Oroszországba. Az azonban nincsen kizárva, hogyha angol-francia beavatkozás történne a skandináv országokban, vagy Finnországban, akkor a politikai és gazdasági német-orosz szövetség kiterjedne katonai tere is. Ekkor is azonban csak arról lehetne szó, hogy a két állam vezérkarai által kidolgozott közös terveket hajtánák végre, de német kiképző tiszteknek Oroszországba való küldése szóba sem kerülhetne.

Hitler egyelőre nem közvetít

Kopenhága. (Rador.) A Nazional Tidende című lap berlini tudósítója megállapítja, hogy Berlinben igen tartózkodóak a Rómából érkező hírek békés hangja irányában. Ezek a hírek arról szólnak, hogy Hitler elhatározta volna, miszerint felajánlja Moszkvának közvetítését a finn-orosz konfliktus elsimítására. Német politikai körök úgy vélik, hogy ilyen közvetítés csak akkor lenne lehetséges, ha finn részről már előre elismernék az orosz követelések jogosságát. Azonban Finnország a nyugati hatalmak izgatására és az északi országok közbelépésére még keményebben el

lenáll, mert az ellenállásból tekintélykérdés csínál. Ilven körülmények között olyan közvetítés, amelyet olasz részről ajánlanak, nem járhat gyakorlati eredménnyel.

A pármal herceg belépett a finn hadseregbe

Páris. (Rador.) René de Bourbon-Parme herceg, Zita volt osztrák-magyar császárné és királyné bátyja, önkéntesként belépett a finn hadseregbe. A Stetan-ügynökség munkatársa párisi hírforrásból azt jelenti, hogy Franciaország engedélyezi majd a területén át Finnország számára történő hadianyagszállítását és megengedi az idegen önkénteseknek, hogy az országon keresztül Finnországba utazzanak.

Szovjet-repülő-támadások Szialin telefonparancsára

Helsinki. A finn vezérkar hivatalosan jelent: 30 szovjet repülőgép bombázta Turkut. A bombák jelentős károkat okoztak és több polgári személy meghalt. Lahti fölött is megjelent a szovjet légitá. több bombát dobott le. Egyik bomba eltalálta a rádióállomást, amely megrongálódott. A rádióállomás előrelátólag több napon át kénytelen lesz megszüntetni adásait.

A Finnországból érkező jelentések arról számolnak be, hogy Sallanál a körülzárt orosz csapatok kísérleteket tesznek az áttörésre. Orosz gépekről élelmiszereket dobálnak le a csapatok számára, ami igazolja, hogy ezek

teljesen el vannak vágva az utánpótlástól. Az északi fronton és főleg Petsamonál semmi sem történt. Kopenhágába érkezett jelentések arról számolnak be, hogy megkezdődött az orosz haderő teljes átszervezése, több népbiz-

tost és tisztet letartóztattak és ki is végeztek. Stalin — hír szerint — telefon útján intézkedik a finnországi csapatok vezetéséről. A Kreml állandó összeköttetésben áll a főhadiszállással.

Potemkin Berlinbe utazik . . .

Páris. Párisban és Londonban megerősítették azt a hírt, hogy Berlin felajánlotta békeközvetítést a finn—orsz konfliktusban. A Parisi Soir jelentése szerint a német ajánlatot a moszkvai német nagykövet vette meg Potemkin helyettes külügyi népbiztosnak, aki azt azonnal a legfelsőbb szovjettanács elé terjesztette. Stalin az ajánlat elfogadása mellett foglalt állást, azzal a feltétellel, hogy Berlin kérje Finnországtól a népszavazás elrendelését annak eldöntésére, vajon a finn lakosság többsége a helsinki vagy a Kuusinen kormányt óhajtja-e? Stalinnak természetesen nincsenek illúziói a népszavazás eredményei felől, ellenben azt reméli, hogy ezzel a népszavazással megoldást hozhatna a politika számára. Az ügyben végleges döntés Berlinben történik meg, ahova Potemkin megérkezését január 25-re várják. Potemkin valószínűleg tíz napig marad a német fővárosban.

A semleges államok óvintézkedései

Stockholm. (Rador.) A városi munkásság szindikátusának vezetői elhatározták, hogy az összes kommunistákat kizárják ebből a szervezetből. Ugy találják, hogy a kommunisták jelenléte a szindikátusokban összeférhetetlen, mert a kommunisták a bolsevik internacionálé irányában függő helyzetben vannak.

Brüsszel. A belga kormány a változott helyzetre való tekintettel ugyanazokat a védelmi intézkedéseket fogatosította, mint a háború kitörésének első napjaiban. A belga hadsereg tartalékosaival egyetemben, felké-

szülten tekint az elkövetkezendő események elé.

Amszterdam. A holland kormány felhívással fordult a lakossághoz és közölte, hogy minden biztonsági intézkedést megtettek az ország határainak megvédelmezésére. Tekintettel arra, hogy a nagy hidegek következtében a vízi védelmi vonal be van fagyva és így gépjárművekkel megközelíthető, megfelelő mennyiségű tüzérseget koncentráltak, hogy el lehessen támadás esetén a jégen haladó gépjárműveket megsemmisíteni és a jeget betörni, hogy így tegyék lehetetlenné az esetleges inváziót.

Hazarendelik a német hajókat

London. A Press Associated jelenti: Az angol admirálisokhoz jelentések érkeztek arról, hogy Hitler német vezér és kancellár parancsot adott tizenhárom német kereskedelmi hajónak, amelyek délamrikai kikötőkben tartózkodnak, hogy induljanak hazai kikötők felé. A tizenhárom német hajó együttesen indulna Németországba még pedig német hadihajók védelme alatt. A legújabbban érkezett jelentések szerint, hét vagy nyolc német hadihajó idegen államok lobogója alatt Délamérikába utazott. Ezeknek a hadihajóknak a védelme alatt indulna vissza a német kereskedelmi flotta. A német hadihajók állítólag nagymennyiségű muníciót és ágyút vittek magukkal, hogy a tizenhárom német gőzöst felfegyverezzék és segédcirkálóká alakítsák. Ez a husz hajóból álló flotta, ha angol hadihajókkal szembe kerülne, felveszi a küzdelmet.

A román-magyar viszony alakulása áll a balkáni értekezlet tárgyalásainak középpontjában

Hivatalos belgrádi cáfolat Ofelsége II. Carol király és Pál jugoszláv régensherceg állítólagos találkozásának hírérol

London. Az Exchange Telegraph bucaresti tudósítójának jelentése szerint Pál jugoszláv kormányzóherceg Versecre utazott, hogy ott találkozzék II. Carol román királlyal.

Az egyik magyar magántudósító iroda tudósítójának Belgrádból azt jelentik, hogy a király-találkozó már csütörtökön megtörtént Versec környékén.

A Stefani ügynökség jelentése szerint II. Carol király és Pál jugoszláv régensherceg a román—jugoszláv határszáron fekvő egyik városban csütörtökön találkoztak. Római politikai körökben rendkívüli fontosságot tulajdonítanak a találkozónak, mert azt a velencei olasz—magyar külügyminiszeri tanácskozás következményének tartják. Azt hiszik, hogy a csütörtöki megbeszélések a Balkán-blokknak bolsevistaellenes szövetséggé való átalakításával állanak kapcsolatban.

Pál herceg egy percre sem hagyta el Jugoszláviát

Belgrádból jelentik: A jugoszláv külügyminiszer közlése szerint semmi sem tudnak Ofelsége II. CAROL király és PÁL jugoszláv régensherceg állítólagos találkozásáról, amely a külföldi lapok hírei szerint csütörtökön egyik román—jugoszláv határon fekvő román városban történt meg. Hangsúlyozzák, hogy Pál herceg nem hagyta el egyetlen percre sem Jugoszláviát.

A Giornale d'Italia budapesti tudósítójának jelentése szerint magyar politikai körök a balkáni értekezlet legfontosabb pontjának a román—magyar viszony kérdésének megvitatását tekintik. Ezért a magyar politikai körökben nagy érdeklődéssel figyelik az értekezletet. A lap cikke szerint Budapestben rámutatnak, hogy a balkán szövetség néhány év alatt teljesen megváltozott. A jugoszláv

bolgár egyezmény elvette a szövetség bolgár—ellenes életét. A Róma és Belgrád között létrejött megállapodás kiküszöbölte a Balkán-antant olasz ellenes életét. Végül a magyar—jugoszláv közeledés kiküszöbölte a balkáni csoportosulás magyar—ellenes életét. A mostani belgrádi összejövétel már az új szellemben fog bizonyára lezajlani. A Popolo di Roma szerint Belgrádban türelmetlenül várják a szorosabb jugoszláv—magyar megegyezés létrejöttét. Ugy érzik ugyanis, hogy egy ilyen megállapodás létrejötte az egész balkáni légkört megnyitná és a további megegyezéseket is lehetővé tenné. Jugoszláv vélemény szerint a dunai és a balkáni helyzet kulcsa jelenleg Románia kezében van.

Bucurestiből érkező jelentések hangoztatják, hogy a Balkán szövetség kereteinek kiterjesztéséről nincs szó. Az olasz álláspont arra irányul, hogy a Balkán népei függesszék fel egymástól elterő nézeteit és ajakítsák meg az egységes Balkán blokkot. Ennek a blokknak a megalakítását Anglia is pártolja — írja a Popolo d'Italia —, mert az angol kormány s minden erőfeszítését arra fordítja,

hogy béke legyen a Balkánon és ne adódjék elő olyan helyzet, mely háborút robbantana ki. A célok tekintetében Angliának és Olaszországnak teljesen egységesek a nézetei.

Bucurestii diplomáciai körökből származó értesülések szerint Olaszország felkérte Törökországot, hogy engedjen át a Fekete-tenger mellékén két hadijengerészeti támaszpontot, Anglia és Franciaország pártolja Olaszországnak ezt az óhaját és azt hiszik, hogy a Szovjetnek az olasz kívánság teljesítése esetén nem lesz módjában többé nyomást gyakorolni a Balkánra, vagy a közel keletre. Ugy tudják különben, hogy a szovjetkormány a keleti tengeréről bizonyos számú jenger-alattjárót helyezett át a Fekete-tenger vizeire.

Egyébként Jugoszlávia történelmi napokat él át. A belpolitikai élet megszárdulása, amelyet a szerb—horvát egyezmény koronázott meg, most megpecsételődik azáltal, hogy Pál régensherceg és Olga hercegnő három napot töltenek Horvátország fővárosában, Zágrábban. Az 1918. évi egyesülés óta ez a legmagasabb eseménye a jugoszláv állam fejlődésének — írja a zágrábi Novosti című lap. A látogatás igazolja, hogy a megértés nem átmeneti jellegű, nem pártpolitikai játék, hanem egy mindörökké szóló politikai helyzet kialakulása. A jugoszláv régenshercegi pár vasárnap érkezik Zágrábba és három napig marad ott. Részt vesznek az Opera díszelőadásán, egy bálon, amelyet a téli segély céljaira rendeznek, majd pedig megtekintik a zágrábi szociális és kulturális intézményeket.

Hivatalos jelentés a délszáv kormányzóhercegi pár zágrábi látogatásáról

Belgrád. Szombaton este hivatalos jelentést adtak ki, amely bejelenti, hogy Pál régensherceg és hitvese, Olga hercegnő szombaton este hivatalos látogatásra Zágrábba indulnak. A közlemény szerint a hercegi pár rövid ideig fog a horvát fővárosban tartózkodni. Társaságukban lesz Szvetkovics miniszterelnök, Antics udvari miniszter és a kormány több tagja, valamint Olga hercegnő udvarhölgyei.

Atépitik a lengyel vasutakat a német-orosz árucseré érdekében

Berlin. (Rador.) DNB jelenti, hogy a német—orsz árucseré forgalom mielőbbi megindulása érdekében Kelet-Lengyelországban a vasuti síneket atépitik a német vasutak mintájára. A cernauti, kolomeai, stanislaui, sambori és a przemysli vonalak, melyek ugyan csak az árucseréforgalom szempontjából bírnak fontossággal a rendes nyomtávúak. Egyébként nyolc vasuti átjáróhelyet állapítottak meg, ahol rövidesen megkezdik az orosz—német csereforgalmat.

URANIA Telefonelövét: 1282.
A tüneményes hangú, tündéri bakfi
DEANNA DURBIN
legbájosabb slágere „Az első csók”
If. uság... muzsika... kacagás... kamasz-szerelem!
Melwyn Douglas, Jackie Cooper.
Uj világhíradó a legújabb háborús eseményekkel.
11.30-kor elsős ha yarakkal. Ifjuaagnak engedélyezve.
3. 5. 7.15 és 9.30 órákor.

Két évvel ezelőtt iratkozott be a sziniakadémára Kemény Gizella, aki — igazgatói engedéllyel — bölcsészeti tanulmányokat is folytatott a budapesti egyetemen. Az új akadémiai évben nem iratkozott vissza az akadémiaára: kizárólag magyar irodalomtörténeti, magyar és finn-ugor nyelvészeti tanulmányainak él, tavasszal akar doktorálni magyar irodalomtörténet, magyar nyelvészet és német filológia szaktárgyaiból. Ha ledoktorál, újra beiratkozik az akadémiaára. Ő lesz a vñg első doktorált színinövendéke.

Még mindig feltalálhatók Körösi Csoma Sándor nagyértékű magánlevelei?

Egy felfedezés szerint megtalálták, de elégették a nagy hírű erdélyi magyar tudás ársiai leveleit

Mos, egy új, érdekes esemény kapcsán újra foglalkozni kell a régen elmúlt nagy magyar tudóssal. Kiderült ugyanis, hogy

a nagy siculo-hungarus utazó szellemi hagyatékának legjelentősebb részét sikerült megtalálni Körösi Csoma Sándor szülőfalujában, Körösön. Az érdekes felfedezésről a szabócsmegezi Polgár község kitűnő református lelkésze, a nagy utazó rokona: Gecse Albert révén értesültem.

Gecse Albert nagyműveltségű református lelkész, Polgár község rajongásig szeretett papja. Nagy tudásánál csak a büszkesége nagyobb talán, amellyel nagy rokonát magának vallja, mint Körösi Csoma Sándor valamennyi utódja teszi, akik gondosan ápolják és számontartják az értékes gondoságot.

Virágdiszes, gyümölcsfarengeteges, kényelmes, szíves barátságos falusi otthonában órákig kifogyhatatlanul pereg a szó a nagy tisztelt lelkész úr ajkairól. És úgy érezzük, hogy a Darjeeling hidege alatt nyugovó nagy magyarnak nyughatat.

A csomakörösi felfedezés

Ezután olyan tárgyra tér át a nagy tisztelt úr, amely újdonságával ugyancsak felkeltette érdeklődésemet, tartalmával pedig alaposan megdöbbentett. Nem kevesebbről volt szó, mint arról, hogy

Körösi Csoma Sándornak, akinek a történettudomány tanúsága szerint egyetlen salátkezüleg írt levelét sem őriz senki, egy egész ládára való levele van Csomakörösön, szülőfalujában, a mai Chiurus-on. Olyan levelet, amiket sok évtizedes külszágiból harangolással ideért írt haza.

Írta vala pedig ezeket a leveleket Kónya Sámuelnek, egykori tanítójának és ennek hivatalt utódjának, aki a polgári papnak, Gecse Albertnek nagyapja volt.

A levelek egyrésze akkor íródott; amikor Körösi Csoma Sándor mint fiatal ref. pap, a göttingeni egyetemen tanult, másik részük pedig külföldi,

keleti vándorlással idejében írta szeretett iskolamesterének.

akit különösképpen szeretett, atyja után atyjának tekintett és akinek sorsa minden fordulásáról és nagy terveinek alakulásáról mindenkor a leltőség szerint pontosan beszámolt.

A levelekkel azonban, amelyek irodalomtörténeti és tudományos szempontból talán fejbeeslhetetlen kincsét jelentenek, Csoma Sándornak szintén leszármazottja — aki Kónya Sámuel iskolamester házáat lakja — néhány évvel ezelőtt nagyobbította az ősi házat. Az épület egy részét ennek során lebontották. Eközben a padlásra egy nagyobbacska jádát találtak, amely telistele volt mindenféle levelekkel és iratokkal. Közük Körösi Sándornak egykori két tanítómesteréhez írott sok-sok levelével: Debreczy Dániel azzal tisztában volt, hogy a magyar tudományosság szempontjából egyenesen mérhetetlen értéket képviselő felfedezésre bukkant.

Ezért tehát rövid tanakodás után elhatározta, hogy a kincseket érő ársiai levelezést biztos rejtékhelyre teszi.

Rögtön munkához is látott: az átépítés alatt álló ház egyik szobájának padlóját jó mélyen felásta és az eként készült gödörbe egyszerűen beleborította az egész láda levelet. Az értékes tartalma gödröt aztán gondosan betemette és a padlót újból eligazította.

Molnár Polixénia meséje

A levelek egyideig háborítatlanul ott voltak, a gödörhöz senki sem nyúlt s az értékes feljegyzések, beszámolók és vallomások a föld méhében pihentek, várva azt, hogy titkukat kegyelet és hozzáértő kezek feltárják és az egész tudományos világ kincsevé tegyék.

Ennek a kétségtelenül nagyértékű leletnek csakhamar híre ment tudományos körökben és Debreczy Sándor középiskolai tanár, aki jelenleg a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó-kollegium tanára és Körösi Csoma Sándornak szintén egyik leszármazottja, kötelességszerűen

elutazott Csomakörösre, hogy az értékes levelek mibenlétét és sorsát megismerje.

A tanár egyúttal azt is akarta, hogy a leveleket megmenti a nem nagyon biztonságos helyről és, alkalmasabb helyen helyezze el.

lan szelleme ott lebeg körülöttünk, aminő róla beszélgetünk.

— Nekem úgy rokonom Körösi Csoma Sándor —, magyarázza a rokonságot a nagy tisztelt úr —, hogy

a nagyapámnak nővére volt az a Gecse Krisztina: aki Csoma Sándor édesanyja volt.

A családfe-okmány eredetije Tiszassas községben van, egy másik Csoma-leszármazottjánál: Ferencz Albert tanítónál.

A családfe-okmány másolata azonban kéznél van. Régi-régi, elsárgult papirosu, kifakult tintájú írás ez, amelyen gondos rajzolással, pontosan rajzolták fel a Csoma-család össze hájtásainak és leszármazottjainak új hájtásait és leveleit a vonatkozó adatokkal. Valóban: Gecse Albert tiszapolgári tiszteltetés urnak nagyapja nővéreül vallotta azt a Gecse Krisztinát, aki Csoma Andrásnak, Csoma Sándor édesapjának felesége volt. Így a közeli rokonság kétségtelen.

Debreczy Sándor azonban nagy meglepetéssel hallotta rokonának, Debreczy Dániel gazdálkodónak szájából, hogy

az a ház, amelynek padlója alatt a leveleket elrejtette, már 1923-ban teljesen lebontásra került s a bontás alkalmával sem a padlásra, sem a padlója alatt semmiféle íratot, levelet vagy nyomtatványt nem találtak, bár mindenfelé kerestek.

Debreczy tanár tovább kutatót a faluban és így Körösi Csoma Sándor kérdéses leveleinek sorsáról egy újabb verziót tudott meg.

Eszerint anyósától, Ördögh Dánielné, szül. Molnár Polixénától megtudta, hogy Körösi Csoma Sándor valóban nagytömeg levelet írt haza szülőfalujába akkor, amikor Nagyenyeden diákoskodott, később pedig külföldön tanult és utazott. Ezeket a leveleket több mint száz esztendeig nagy becsben tartotta és hűségesen meg is őrizte az Ördögh-család. Később azonban — minthogy az egész ládát megtöltő levelek és iratok nyok tartására a családnak már nem volt elegendő helye —

Ördögh Dánielné biztatására Molnár Polixénia a becses leveleket egytől-egyig előszedte és a ház kenyérsütő kemencéjében elégette.

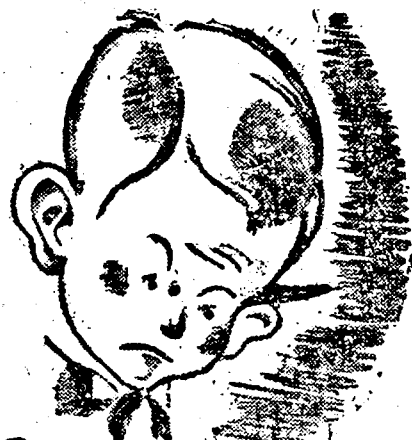
Ez a megsemmisítési eljárás olyan pontos és lelkiismeretes volt, hogy a világhírű ársiakutatónak minden levele, feljegyzése és irata egytől-egyig elpusztult és belőlük az utókor számára egyetlen szelvény papíros sem maradt.

Ezzel az értesüléssel szemben azonban Gecse Albert lelkész még mindig erősen hiszi, hogy a levelek megvannak és azt állítja, hogy

az elégetés meséjét csak elővigyázatosságból találták ki.

nehogy a levelek kegyeletlen kézbe kerüljenek és elveszzenek a tudomány és a magyarság számára.

— Legutóbb, amikor ott jártam szülőfalumban — mondja — akkor fel akartam bontani Debreczy Dániel bátyám szobájának padlóját, hogy a nagybecsű levelekhez hozzájuthassak. Amde akkor kegyetlen, kemény

A gazdám ma
megszidott

BORT HOZTAM
de nem volt...

MOTT

tél volt, szó sem lehetett ilyen munkáról, hiszen a család a zord hidegben nem fanyázhatott volna kán a szabadban. A szoba megbolygatását tehát el kellett halasztanom. En

most már rövidesen okvetlenül felszedem a leveket az ideiglenes sírból.

Talán még idén elmegyek értük, de a jövő tavaszra okvetlenül. És akkor talán azt is el tudom intézni, hogy Körösi Csoma Sándor szülőházát, amelyet Nagy Antal tából épített, jellegzetes „bolhaszeges” kétszáz éves háza, végre ellássák emléktáblával! Mert mostanáig ilyenrel megjelölve nincsen.

Ezután még megkérdeztük Gecse Albertet, mi tud a padló alá temetett levelek tartalmáról

Mi a valóság?

Elmondotta, hogy a leveleket a maga szemével nem látta, azok felfedezője, Debreczy Dániel azonban átnézett és végigolvasott egy sereg Körösi Csoma-téle levelet s úgy nyilatkozott, hogy azokban sok-sok érdekes leírás van. Nyilvánvaló, hogy ezeknek a leveleknek megfelelő kézbe való eljuttatása és zakszerű földolgozása megvilágíthatna sok, ma még homályos kérdést, ami Körösi Csoma Sándor kutatóútjával és annak tragikus végével függ össze.

A magyar tudományos világ minden bizonnyal nagy meglepetéssel értesül innen, hogy a nagy magyar kutatónak hátrahagyott írásai állítólag meg vannak s szemben az ismertettet ellenkező információval, biztos rejtékhelyen pihennek. Hogy ebben a kérdésben végre teljes bizonyosság lehessen a mai kétség helyébe.

Igen kíváncsok lenné, ha megfelelő módon utáni kutatóknak a valóságnak

és ha a levelek valóban meg vannak, úgy azokat napvilágra kell hozni, hogy oda juthassanak, ahova valóban az illetékes szaktudósok kezei közé.

PÉCHY-HORVÁTH REZSŐ

Török diplomata kihallgatása Boris bolgár királynál

Külpolitikai jelentősége van Memencioğlu szófiai látogatásának

Szófia. (Rador). Boris király tegnap délben fogadta Memencioglut, a török külügyminiszterium vezetőjét. Este Klosselvanoff visszaadta Memencioğlu látogatását a török követségen, ahol diszvacser rendeztek. Ezen megjelentek a bolgár kormány több tagján kívül a szófiai angol és francia követek is.

Ujabb jelentéseink szerint Boris bolgár király pénteken délután fogadta kihallgatáson Memencioğlu török külügyminiszteriumi vezérigazgatót. Memencioğlu este fogadta Klosselvanoff bolgár miniszterelnök és külügyminiszter látogatását, aki a török követségen viszonzta a külügyi vezérigazgató délelőtti látogatását.

Szombaton délelőtt különben Szófiában hivatalos

jelentést adtak ki Klosselvanoff és Memencioğlu között lefolyt tanácskozásokról. A megbeszéléseket megállapították, hogy az a szívélyes viszony, amely az 1925-ben kötött török-bolgár szerződés gyümölcse, az utóbbi időben még inkább megerősödött. Kiderült ezeken a tanácskozásokon, hogy a két ország álláspontja az aktuális kérdések tekintetében teljesen azonos.

FORUM filmszínház. Tel.: 2010. Ma szenzációs kettős műsor!

I. Itél az éjszaka Irgalmas gangster film
Burges Meredith, MARGO és Eduardo Ciannelli-vel.

II. A zöld frakk Francia viglák
ELVIRA POPESCU és Jules Berry-vel.

FOX-híradó a legújabb eseményekkel. Előadások: 5, 7.15 és 9.30 órákor. 11.30 és 3-kor matiné olcsó helyárakkal.

„KEREK A PÉNZ ÉS MINDENFELE GURUL”...

...miért ne gurulna Ön felé is ha SORSJEGYET
VÁSÁROL az

AURORA

SORSJEGYÁRUDANÁL AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK
január 15.-iki és 18.-iki húzására?

Helyi cím: **Aradmegyei Takarékpénztár.**

Nyolc táncos-pár palotással nyitja meg a szombati Magyar-Bálat

**Eddig négyezer meghívót küldött szél a bál rendezőség —
Akkor ebben az évben is kiveszik a maguk részét a nagy-
szabású esemény előkészítéséből**

Aradváros magyar társadalmának jelen-
tős megmozdulása lesz az idei Magyar Bál.
Palágyi Jenő dr. a Népközösség aradvárosi
tagozata elnökeinek védnöksége alatt, ame-
lyet január 20-án, szombaton este tíz órai kez-
dettel tartanak meg a Fehér Kereszt-szálló
összes termében.

A nagyszabásúnak ígérkező mulatság
előkészületei már több mint egy hónapja foly-
nak a romániai Magyar Népközösség aradvá-
rosi tagozatának keretén belül. A bál rendező-
bizottságának vezetője Dániel Péter, a Ma-
gyar Népközösség társadalmi szakosztályá-
nak elnöke. Köréje csoportosult a tevékeny és
agilis főrendezői gárda: Pöhm Tivadar, Kin-
tzig László, Matuz András, Lőrincz József,
Madár Géza, Boros Béni dr., Csenka Gábor,
Hentschel István és Zircher József. Rajtuk ki-
vül 200 tagú rendezőbizottság fejt ki szorga-
lmas és eredményes munkát a bál sikere érde-
kében. Közreműködnek még az alábbi egyesü-
letek: Szociális Misszió, Luteránus Nőszövet-
ség, Református Nőszövetség, Izraelita Nő-
egylet, Polgári Jótékony Nőegylet, az Iparos
Otthon női bizottsága és az Ujaradi Katolikus
Misszió. A Szociális Misszió özv. báró An-
drényi Károlyné vezetésével, a Luteránus Nő-
szövetség Nagy-Imréné báró Bedeus Zelmá,
a Református Nőszövetség Tarnóczy Lajosné,
az Izraelita Nőegylet özv. Grosz Józsefné irá-
nyításával, az aradi Polgári Jótékony Nőegy-
let dr. Boros Bélánéval, az Iparos Otthon női
bizottsága Reinhart Gyulánéval és az ujaradi
Katolikus Misszió dr. Petz Lipótnéval az éle-
tevékenykedik sikeresen.

A rendezőbizottságnak elve, hogy a bál
minél nagyobb tömeget mozgasson meg. Ez-
ért több mint 4000 meghívót bocsátottak ki.
A meghívók a rendkívül nagy száma lehe-
tővé teszi, hogy bárki megjelenhessen a Ma-
gyar Bálon, társadalmi és felekezeti különb-
ség nélkül. Itt említjük meg, hogy a rövid ren-
delkezésre álló idő miatt fizikai lehetetlenség
volt az összes meghívókat személyileg szíjjel
küldeni. Eppen ezért, aki meghívót eddig még
nem kapott — illetve azt nem kézbesíthették
ki számára —, jelentkezzen a Népközösségi
irodában ahol a névreszóló meghívót átve-
heti.

A bál tiszta jövedelme — mint mindig —

most is nemes célt szolgál: a befolyt összeg-
ből segítik majd a hadbavonultak hozzá-
tartozóit és a magyar diákokat. Ezek mellett
még több különféle segélyezésre kerül sor.
Természetesen a segélyeket csakis népközös-
ségi tagok élvezhetik.

A bál palotás nyitja meg, amelyet nyolc
pár táncol. A próbák már hetek óta szerényen

Érdekes bonyodalmak az utódállamoktól el nem ismert hadikölcsöntartozások utólagos behajtása körül

**A legfelsőbb semmítőszék elhárította a hadikölcsönök miatt anyagi
felelősséget a román államról,**

**a Banca Nationala mégis egyenes-adók módjára próbálja
behajtani a hátralékokat**

Évek óta húzódó ügyben tartott tárgyalást
az aradi törvényszék IV. tagozata az elmúlt na-
pon. Régi osztrák—magyar hadikölcsönök jegy-
zéséről folyt a per, amelynek bonyodalmas utó-
játékáról az Aradi Közlöny már többször be-
számolt. A hadikölcsönök akkori jegyzéséből hát-
ramaradt tartozások ügyében ugyanis a Banca
Nationala régebben pereket indított, később be-
dig az állam éppen úgy kísérelte meg behajtani,
mint például az egyenes-adókat.

A Banca Nationala az állami adóhivatalok
utján foglaltsági jegyzőkönyveket vettett fel
régli osztrák—magyar hadikölcsön jegyzésé-
ből fennmaradt tartozások miatt.

Ilyen alapon dr. Weil Károly ismert aradi
ügyvédnél is huszonnégyezer néhányszáz lei ere-
jéig foglaltsági eszközöltek. Az ügyvéd a foglalá-
si jegyzőkönyvet megfigyelték a törvényszék-
hez és felfolyamodásában elmondotta, hogy

a hadikölcsönjegyzést annak idején az Osz-
trák—Magyar Bank elfogadta olyan formá-
ban, hogy a jegyzett hadikölcsön 10 száza-
lékát kellett csupán megfizetni, a hátralévő
összeget ráért részletekben törleszteni a fél,
ugyanakkor azonban fedezetként a bank ré-
szére benyújtotta a kötvényt. Az Osztrák—
Magyar Bank az impériumváltozás előtt,
anélkül, hogy a jegyző feleket értesítette

folynak N. Bérczy Ilona táncnő vezető-
se mellett. Táncrendező: Lőrincz József. A
táncok sorát nagyban emelni fogja a hagyó-
mánvos sikerű menyasszonytánc. Különben a
bálon előre megállapított táncrend szerint szó-
rakozik majd a tánc kedvelő fiatalság. Cigány
vajda: ifj. Pöhm János. A talpalávalót két ci-
gányzenekar, a modern táncokat dzsesszband
szolgáltatja.

Az emeleti részen állítják fel a különböző
sátrakat, melyeknek vezetését a különböző
társadalmi egyesületek vállalták magukra. A
népzsósátrát Purgly Lászlóné és özv. báró
Andrényi Károlyné vezetik, míg a Magyar
Szobát a Luteránus Nőegylet vállalta magára.
Ide kapcsolódik be az ujaradi Katolikus Mis-
szió is. A Szociális Misszió büfé-sátorral sze-
repel, míg az Iparos Otthon női bizottsága
két sátorral is szerepel, melyeknek egyikét —
a többiét eltérőleg — a földszinten állítják föl.
A tombolasátor vezetője Beleznav István.
Külön szenzáció lesz az ezer darabnál is több,
értékesebbnél-értékesebb tárgy, amelyeket a
közönség előreláthatóan már a bál kezdetén
szíjjel fog kapkodni.

A teremdiszítés nagy munkáját Beleznav
István és Matuz András végzik. Az étterem
vezetője Juhász Gábor lesz. A bálon termé-
szetesen szépségversenyt is rendeznek Dániel
Péter elnök irányításával.

Tehát az előjelekből megállapítható, hogy
az idei Magyar Bál előkészületei megfelelnek
a várakozásnak és a január huszadiki bál est
egyike lesz az évad egyik legsikerültebb mu-
latságainak.

volna, szabálytalanul birtokába vette vala-
mennyi kötvényt és ezzel tulajdonképpen
szükségtelenné is vált a hátralékok megfizé-
tése. A békeszerződés 188. szakasza szerint,
a főhatalomváltozásokkor az utód-államok le-
szögezték, hogy a hadikölcsön-jegyzésből
származó követeléseket nem ismerik el, mint
legális tartozást és később, amikor perek
szorozata indult az állam ellen, a legfelsőbb
semmítőszék elhárította a felelősséget a ro-
mán államról.

Ennek ellenére a Banca Nationala egész sor
pért indított a hátralékok behajtása érdekében
és a perek egymásután el is vesztette. Évek
mulva a Banca Nationala ezeket a követeléseket
a pénzügyigazgatóságok utján akarta behajtani
egyenes-adó módjára és számtalan esetben ké-
szítettek tízenöt napos határidőre foglaltsági jegy-
zőkönyveket. Voltak olyanok, akik megfizették,
mások pedig

igazuk tudatában a foglaltsági jegyzőkönyv
megsemmisítését kérték a törvényszéktől.

Weil Károly dr. felelkezésében többek között
arra is hivatkozott, hogy

a Banca Nationala nem hajthatja be követo-
léseit közadók módjára, ehhez legfeljebb csak
az államnak és az állami autonóm intézmé-
nyeknek van joga.

A törvényszék Weil Károly dr. felelkezésé-
nek tárgyalása során elrendelte a kölcsönjegyzés
eredeti ügyiratainak beszerzését és a tárgya-
lást februárra halasztotta.

Hasonló ügyeknek tárgyalásai folytak már
az aradi törvényszéken, így többek között érde-
kes ügy volt egy aradi bankigazgatónak is.
Több száz ezer koronás pere folyt a Banca Natio-
nalával, a döntést itt sem hozta meg a törvén-
szék, minthogy nem döntöttek a Minorita-rend-
ház hasonló természetű kölcsönkötvény-jegyzé-
séből származó peres következményekben sem.
A dr. Weil Károly aradi ügyvéd február 21-re ha-
lasztott hadikölcsönperében elhangzó ítélet dönti
majd el, hogy a Banca Nationala jogosult-e az
egykori Osztrák—Magyar Bank állítólagos köve-
telését behajtani.

Az összes világmárkák egy kézben

GRAETZ,

SCHAUB,

BLAUPUNKT,

STANDARD,

MINERVA,

EUMIG,

KAPSCH,

RADIONE,

ZENIT,

IMPERIAL.

2500 leltől

kezdve!

Kedvező
részlet/vezetési
feltételek!

Hammer Zsigmond és Fia

Arad, Bulev. Reg. Ferdinand 27.
Telefon: 18-47.

Az Aradi Atlhetikai Club története

Osszeállította és írta:
NAGY IMRE, az AAC alelnöke

(6)

Az 1928. évben a tenispályák számát 9-re szaporítva, megalapította a teniszsport kifejlődésének. A hozzájárult remények teljes mértékben valóra váltak, mert az AAC tagjai körében olyan érdeklődést tudott kelteni a teniszsport iránt, hogy az évek folyamán kiváló játékosgárdát nevelt magának.

A másik, még egészen új sportág: a teke, mely az utóbbi rövid két év alatt a legnagyobb érdeklődést kiváltó sporttá fejlődött ki, nem is szólva arról, hogy egyik fontos jövedelemforrásává vált a klubnak.

A sporttelepet díszítő, fedett tekecsarnok, melyben két versenypálya van elhelyezve, ma Aradon egyedülálló.

A klubélet minél intenzívebbé tételét célozta a megfelelő téli clubhelyiség létesítése és fenntartása, ahol Hönig István és Duffner Béla vezetése alatt bilárd-szakosztályunk eredményes működésével, sakk-szakosztályunk pedig Milot György vezetésével komoly munkát fejtnek ki a club érdekében.

1924. évben ünnepelte az AAC fennállásának negyedszázados jubileumát. E nevezetes évfordulót a club vezetősége, dr. Palágyi Jenő elnökkel az élen, méltóképpen kívánta megünnepelni. Pünkösd két napjára nagyszabású programot dolgozott ki. A jubileumi ünnepélyt a város háza nagy tanácstermében megtartott diszkögyűlés vezette be, melyre nemcsak az aradi összes társaságok, hanem számos erdélyi és bánati sportegyesület is elhozta jókívánságát és üdvözlését. Nagyszabású atlétikai viadal és a 25. évforduló emlékére alapított jubileumi éjszakai vándordíjért a Gloria, AMTE, TAC és AAC labdarúgó-csapatok kétféle mérkőzése képezték a sportprogram kiemelkedő részét. A második nap este valóban nívós vívóakadémia, majd a Központi Szálló teltkertiében nagyszabású bankett zárta be az ünnepséget.

A 25 éves jubileum alkalmából az elnökség tisztikar és választmányról egy fénykép-táblát is készített, mely kedves és értékes emléke és egyben bizonyítéka a hasznos klubéletnek.

1938. július 31-én, mintegy előkészületül a 40 éves jubileumra, nagyszabású zászlóavatási-ünnepélyt rendezett a club a sporttelepen.

Az új zászlót először és nagyszámú közönség jelenlétében dr. Palágyi Jenő elnök avatta fel. A zászlóanyagot tisztelt dr. Palágyi Jenőné töltötte be.

Az ünnepély bevezetésekor dr. Parecz György, a club ügyésze román nyelven, a hatóságok megjelent képviselőit üdvözölve, méltatta a 40 éves AAC sportmunkáját és az elért eredményeket. A hatóságok nevében Crisan Ascaniu liceumi igazgató tolmácsolta a legfőbb sporthatóság üdvözlését, majd az elnök avatóbeszéde után a szegkek bevonása következett. Ezek után az új zászlóval a legöregebb AAC-tag, Holló István, mint zászlótartóval az élen, az összes sportágak csapatai díszes felvonulása zárta be az ünnepély délutáni programját.

Délután teleünnepély keretében különféle tréfasportmutatók, tombolaszámok nyújtottak szórakozást a közönségnek, míg este szabadtéri színpadon torna- és táncszámokban gyönyörködött a közönség óriási tömege. Társasvacsora, majd a hainali órákig tartó tánc zárta be az Aradon még alig látott, nagyméretű zászlóavatási ünnepélyt.

Az utóbbi években mind nagyobb gondot fordított a club vezetősége a minden év farsangjában megrendezett teafestélyekre, melyek az ötletes és körültekintő rendezés következtében évről-évre a nagyközönség körében olyan népszerűségnek örvendtek és oly kedveltek lettek, hogy a farsangnak nemcsak mint legjobban sikerült táncmulatságnak a legjobb közönség kereste fel, hanem anyagi tekintetben is évről-évre nagyobb eredményeket biztosítottak.

Az 1939. február 4-én a Központi Szállóba helyiségében megtartott 40. évi jubileumi AAC-táncestély a rendezés ötletessége, izlése és pompázó fénye minden előzőt felülmúlt és a négy évtized határhátréval teltező korszerű táncbemutató, melyet dr. Fetter Elemér ez alkalomra írt, rendkívül szellemes, bájos verse vezetett be és kísért, — amit egyébként az Aradi Közlöny annak idején teljes terjedelmében közölt — az óriási közönség körében páratlanul trappáns tetszést váltott ki.

(Folytatjuk)

Aki jóhangzású politikai párt-alapításokkal szélhámoskodott

Budapestről jelentik: A rendőrség őrizetbe vette Kaszala Jánost, aki hónapok óta nagy összegeket csalt ki egy általa alapított magyar nemzeti fasiszta-párt nevében. Letartóztatás után kiderült, hogy régi ismerőse a budapesti rendőrségnek, Kaszala többszörösen rovfolt multu ember, akinek fő szenvedélye mindig az volt, hogy a legdivatosabb hangzó politikai pártok nevéhez hasonló al-pártokat alapított és hisztérien emberekől erre kisebb-nagyobb összegeket csalt ki.

Halálos áldozatokat követelt az országszerte dühöngő fagy

Megszüntették időlegesen a motorosvonatok közlekedését — Hóviharok dühöngenek az Óráltságban — Százas farkascordák veszélyeztetik helyenkin a falvakat

Enyhült az idő Bucurestiben!

Bucuresti. Az időjárás-kutató intézet jelentése: Az utóbbi huszonnégv órában felhősödés mutatkozott és általában az ég borult. Az ország nagyobb részében gvenge havazás kezdődött, Erdélyben is havazik, az ország északi és keleti részében pedig hófúvások vannak. A hőmérséklet emelkedésben, 05 és -20 fok között váltakozott. Időjóslat: A légnyomás csökkenésben, általában borult ég bolyt, de a nap folyamán az ország nyugati részében az ég bolyt kitisztult. Keleti szél várható, a hőmérséklet állandósul. Az ország keleti részében nagy viharok.

Bucuresti. A szibériai hideghullám áttért az ország egész területére. A vasuti forgalom fenntartása érdekében az államvasutak igazgatósága Erdélyben új közlekedési programot készített, amelynek aradi vonatkozásairól legutóbbi számában számolt be részletesen az Aradi Közlöny. Valamennyi szerelvényt csak mozdonyval vontathatnak és az automotorok közlekedését egyelőre beszüntették. Bucovinában napok óta kibírhatatlan a hideg. A Prut völgyében -38 fokra szállt le a hőmérséklet. Ötven-száz főnyi farkascordák garázdálkodnak a falvakban. Helyenkint hatósági vadászatok rendeztek és sok vadállatot elpusztítottak. Szombat reggel 9 óráig Predeálban havazik. Bucurestiben délnél kezdődött meg a havazás és itt a hőmérséklet 13 fokra szállt le. Basarabiában nagy hóviharok dühöngenek.

A Fekete-tenger partvidékének és Dobrogeának kivételével, ahol az időjárás megjavult, a rendkívüli fagy tovább tart az egész országban. Különösen Bukovinában olyan hideg uralkodik, amire eddig még nem volt pé-

lő. Számos embert megfagyva találtak az ut mentén.

A déloroszországi hideghullám következtében a hőmérséklet Jugoszláviában szintén tovább csökkent. Hóviharok teljesen megbénítják a vasuti közlekedést. A Páris—athéni gyorsvonat Kanaoscinál hóviharba került és 8 órán át vesztegelt a pályán. Jugoszlávia déli részében számos vonat nyílt pályán áll. A fagyhullám áldozatainak számát még nem tudják.

Mariaş Nistor, Amaru községbeli lakos a falu végén egy kis kunyhóban három gyermekével együtt megfagyott. Ecatarina Lefter bucurestii asszony a Cotofeni uccán összeesett és meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította szerint a halál fagyás következtében állott be.

Az elmúlt szombati nap folyamán a fagy Aradon is enyhült és a hőmérséklet tovább emelkedésére van kilátás. Szombaton Aradon hainali 4 órakor -21 fok volt a hőmérséklet, mely reggel -12 fokra emelkedett. A délelőtti folyamán a hőmérséklet tovább enyhült és délnél érte el csúcspontját, amikor is -8 fokot mértek. A délutáni órákban a levegő újra lehűlni kezdett és délután 7 órakor -9 fokra szállt le a hőmérő, míg este fél 9 órakor -12 Celsius fok volt a hőmérséklet.

Szüllő Géza dr. új ellenzéki pártot alakít Magyarországon

Budapestről jelentik: A Pesti Ujság című lap arról ad hírt, hogy a képviselők közül sokan Szüllő Géza volt felvidéki képviselő körül csoportosulnak. Hír szerint ugyanis Szüllő Géza új demokratikus liberális pártot alakít, amely a polgári ellenzék egyesítésének első állomása lenne. Később a kisgazdapárt demokrata szárnyának egyesítése is megtörténne és a kisebb töredék liberális pártok is ebben a pártban találnának elhelyezkedést.

Az 1911-1919-es korosztályok jelentkezése Aradon

Az aradi hadkiképző parancsnokság közli mind azokkal az aradi lakosokkal, akik az 1911-1919. korosztályhoz tartoznak, hogy katonai helyzetük tisztázása céljából az aradi rendőrség katonai ügyi osztályán összes katonai irataikkal az alant közölt időpontban jelentkezzenek:

Január 22-én délután 3 órakor az 1911-es korosztály.
Január 23-án délután 3 órakor az 1912-es korosztály.
Január 25-én délután 3 órakor az 1913-as korosztály.
Január 26-án délután 3 órakor az 1914-es korosztály.
Január 27-én délután 3 órakor az 1915-ös korosztály.
Január 29-én délután 3 órakor az 1916-os korosztály.
Január 30-án délután 3 órakor az 1917-es korosztály.
Január 31-én délután 3 órakor az 1918-as korosztály.
Február 1-én délután 3 órakor az 1919-es korosztály.

Február 2-án, reggel 8 órakor mindazok kötelesek jelentkezni akik megfelelően indokollják, hogy miért nem jelentkeztek a kijelölt időpontban. A hadkiképző parancsnokság felhívja az érdekelteket, hogy személyesen kötelesek jelentkezni és csak elkerülhetetlen esetben mutathatják be csatlóirataikkal az iratokat. Közbenjárókat nem vesznek figyelembe. Akik a jelentkezési kötelezettségnek nem tesznek eleget, a katonai törvényszék erre vonatkozó szakasza alapján büntetésben részesülnek.

ATLÉTA BÁL

A KÖZPONTIBAN

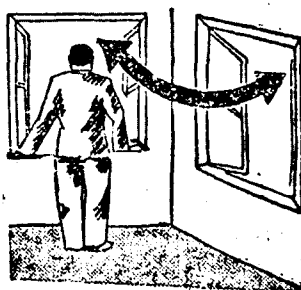

FEBRUÁR

3

da. A hőmérséklet -40 fokra szállt le. Bukovina városaiban a közlekedés ugyiszólván teljesen megszűnt. A nemzetnevelésügyi miniszterium rendeletére a Suceava tartományban az összes iskolákat január 15-ig bezárták. Cernautiban Alois Martiniuc ügyvéd muhat-ságból tért haza és fűtetlen szobájában lefelelt, ahol megfagyott. Holttestét két nappal később találták meg a szomszédok. Bukovinában minden vonat 5-6 óras késéssel közlekedik. Az autbusz közlekedést beszüntették. Bessarabiában tovább tart a hideg. A Nistru partján és Chisinauban 37 fokra süllyedt a hő-

Ha léghuzatba kerül...

Ez az ur léghuzatban áll. Ha nem dörzsöli be magát **Carmol**-al, hogy elejét vegye esetleges gripának, hűlésnek vagy idegfájdalmaknak, úgy rosszul fog járni.

*) Carmol a legajánlatosabb bedörzsölőszert meghűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési araink:

Egész évre... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 || Egy hónapra 70

Elsüllyedt a „Traviata”

Államiértsők, admirálisok, földrajzi fogalmak nevelt viselő hajók egyre-másra pusztultak el a négy és fél hónapja tartó háború küzdelmeiben. Az elfásult ember lelkeket már nem képes leírni egy tengeri tragédia, melynek százan és százan esnek egyszerre áldozatul. Valami szokatlan, nem mindennapos körülmény kell ahhoz, hogy az újságolvasónak kezében megmerevedjen a papír, amelynek fekete jelei annyi hiábavaló szenvedésről és megpróbáltatásról tesznek tanubizonyságot.

Tegnapelőtt történt ilyen szokatlan, rendkívüli eset. Anglia keleti partjainál aknába ütközött és elsüllyedt a 4000 tonnás olasz „Traviata”-hajó. Önmagába véve szörke esemény. Pusztult már el sokkal hatalmasabb óceánjáró, tengeri gőzös, kereskedelmi, vagy hadihajó. Az elsüllyedés körülménye sem volt az átlagosnál drámaibb lefolyású. És mégis feltűnik az embernek. Gondolkodóba eíti a „Traviata”-név. Olyan idegenül hangzik, olyan különösen és fanyarul cseng a „tengeri akna” és „Havas-jelentés” között. Úgyan, mit kereset a Kaméliás hölgy a hadihajóknak száraz és szűkszavú sorában? Violettának az operaházak színpadán van a helye, nem az aknákkal behintett tengeren!

Csak egy hajónak a neve. De mégsem hihető, hogy akadon kultúrember, akiben rögtön gondolattársulás né támadna. Az eredeti Traviata. És akkor ma éle képzeli az operaszínházak vakítóan fénylő csillárait, a hajlékony testű ballerínákat, a frakkos, estélyiruhás közönséget, a várakozás izgató moráját, a karnagy intését, a lassan lehulló és széjjelnyíló hárszönyeggyöngyöket, árlákat, tereket és csodás Violettát. Mindez most elmerül, elsüllyed a hullámsírbán. És a Traviatával együtt zuhan a feneketlen mélységbe békénk, nyugalomunk, kultúránk és sokat hangzóttatott felebaráti szeretetünk. A sós víz elnyeli a lány melódiákat s azután újra csendes lesz a tenger, csupán az akna leskelődnek a mélyben és várnak Fausta, Tosca-ra, Rigolettóra, Tannhäuserre.

Csak jelkép a Traviata pusztulása. Szimbóluma korunk háborús elvakultságának és figyelmeztetés a jövőre. Így jár majd minden múzeum, minden egyetem, szobor, festmény, költemény. Verdi dalművének in effigie elsüllyesztése mutatja a civilizáció s a háború harcát, melyben az akna győz, mert az ember segítőkészt nyújt neki.

És a tenger tovább hullámszik Anglia keleti partjainál. Mialatt a Traviata roncsai lassan lebegnek a mélybe, Atlantisz országa felé, túl tengeri aknákon és tengeralattjárókon. Elpusztult, mint maga a hölgy, a negyedik felvonás végén és az óceán mélyében élő lények csodálkozásának szolgálat tárgyává.

Az emberek sem felejtik el. S ha admirálisok, tengeri nagykövetségek nem sokáig maradnak emlékeztetben. Traviata — mint a színpadokon — itt is, a legendás mélységekben, örökké fog élni.

De ahol elsüllyedt, az Északi-tenger hullámai az ő melódiáit zsonglák, mialatt az olmos, haragos fellegek kúszott ott viharzik Verdi és Dumas-féle háborgó szelése.

(G. L.)

— Mihai nagyvajda adománya a hadfelszerelésre. Bucurestiből jelentik: Mihai nagyvajda a hadfelszerelési alapra 30 ezer lejt adományozott. Ez az összeg decemberi és januári szenátori napidija.

— Miniszteri bizottság Csikszeredán a csiki magánjavak ügyében. Csikszeredáról jelentik: A kisebbségi miniszterium táviratát küldött a csiki megyefőnökséghez és abban közölte, hogy bizottság érkezik Csikszeredára, a csiki magánjavak ügyében. Drimba alezredes, megyefőnök a távirat vétele után azonnal értesítette a csiki magánjavak igazgatóságát. Felszólította az igazgatóságot, hogy üljön össze és álljon a kiszálló bizottság rendelkezésére. A közlés után Oál Endre dr. elnökletével még pénteken délután összeült a csiki magánjavak igazgatósága, hogy ezt a nagyfontosságú, külföldi fórumokat is megírt ügyet az igazgatóság a pártatlanság szellemében a kiküldött hivatalos bizottsággal egyetértésben megoldja.

— Szovlethaló, angol őrizetben. Londonból jelentik: Angol hadihajók a Selinga nevű szovlethalót dugáru-ellenőrzés céljából feltartóztatták és Hongkongba kísérték.

— Firenzében székel Amerika Szentszéki követe. Washington, Roosevelt a Fehér Házban tartott sajtóértekezleten kijelentette, hogy nem adott semmiféle különleges utasítást a Szentszékhez küldött képviselőjének, Taylornak, aki különben nem is Rómában, hanem Firenzében fog székelni és csak esetenként látogat el a Vatikánba.

— TOVÁBB RENG A FÖLD ANATÓLIÁBAN. Ankarából jelentik: Az utóbbi 36 óra alatt állandóan újabb földremlések voltak érezhetők a földrengés által sújtott területeken.

— Meghosszabbították a magyar—jugoszláv kereskedelmi szerződést. Belgrádból jelentik: A december 31-én lejárt magyar—jugoszláv kereskedelmi szerződést 1940. március 31-ig meghosszabbították. A szerződés értelmében Magyarország nagyobb mennyiségű fát, ércet és főleg vasércet kap Jugoszláviából.

— Magyar újságírócsoporth látogat Jugoszláviába. Belgrádból jelentik a Dunaposta: Tizenkét főből álló magyar újságírócsoporth érkezését várják a napokban a jugoszláv fővárosba. A magyar újságírók a nagyobb jugoszláv városokat látogatják meg.

DIANA

több munkára képesít.

— Hétfőtől, január 15-től kezdve életben a vadászati tilalom nyulra és fácánra. A vadászati felügyelőség hivatalosan közli, hogy vasárnap az utolsó vadászati nap, tekintettel arra, hogy nyulra és fácánra hétfőtől kezdve vadászni tilos.

Karácsonyi rejtvenypályázóink
figyelmébe!

Népszerű karácsonyi rejtvenypályázatunk bírálóbizottsága az elmúlt napon vizsgálta át pályázóink nagyszámú pályamunkáját és megejtette a sorsolást is a legjobb pályázatok között. Szerencsés nyertesnek nevelt és a bizottság beszámolólat teljes terjedelmében kedd-reggeli számunkban tesszük közre, mivel az események torlódása miatt a terjedelmes jelentést lapzártáig mai számunkhoz már nem adhattuk nyomdába.

— Angol matrözök tömegkatasztrófiája. Plymouth. Egy motorcsónak, amelynek fedélzetén hét legénységi állománybeli tartózkodott, felborult. A hajót egy hatalmas hullám sodorta el, amikor az egyik világító toronynál 15 tengeri mérföldnyire a parttól le akart horgonyozni. A személyzetből egyetlen embert tudták megmenteni.

Az Aradi Általános Takarékpénztár Rt.
Bul. Regina Maria 13. sorsjegyszálya
MA EGÉSZ NAP NYITVA!

— Leszakadt a londoni földalatti vasút felvonója — negyven utas megsebesült. Londonból jelentik: A londoni Metropolitan földalatti vasút felvonója hetven utassal leszakadt. Negyven utas megsebesült.

— HADIROKKANTAK ÉS ÖZVEGYEK hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön délelőtt 8—1-ig a csúszkákban jelentkezzenek, ahol az évente kiosztásra kerülő tüzfát átvehetik. Igazoló irataik szükségesek.

Kutyaszempontból

— Látod, Filikém, ezeket akkor húzzák rá az emberekre, amikor már nagyon vadak és nem lehet velük nyugodtan sétálni menni...

FEBRUÁR

3 IPAROS
BÁL

— Aknába ütközött egy angol halászhajó. Londonból jelentik: A Lusida angol halászhajó a brit tengerpartok közepén aknába ütközött és elsüllyedt. A hajó 14 főből álló legénységének sorsa bizonytalan.

— 50 millió font az első kanadai hadikölcsön. Ottawa. A kanadai első hadikölcsönt, amelynek összege 50 millió font, hozama pedig 3 és fél százalékos, hétfőn bocsátják ki.

— Kapucni. A hölgyek az idén — lehet, hogy a háború Ezsáról érkezett hideg levegő és jóslatkerült háborús felvételek hatásaként — kivételesen megfelelő divatot kreáltak maguknak. Kapucni viselnek „álá eszkmók” és az új feddőforma beborítja az egész fejüket, sőt a fülüket is. Öröm nézni a hölgyeket, hogy a sokszor huszfokos hideggel is dacolni tudnak...

— AZ URANIA-MOZGÓ igazgatósága közli, hogy a tél házakra való tekintettel, a tolongás elkerülése végett ajánlatos a jegyekről elővételben gondoskodni. Telefon 12—32.

— Robbanás egy angol hajógyárban. Londonból jelentik: A northwicki hajóépítő műhelyben robbanás történt. A kár igen nagy.

Modern képkerevezést,
diplomakeretezést és üvegezést
legolcsóbban vállalokSzabady Béla Mărăsești-
ucca 6. sz.

— Befagyott az orosz mentő-jégtörő-hajó is. Moszkvából jelentik: A „Sialin” nevű jégtörő gőzös, amely a jégtáblák közé fagyott „Sedov” jégtörő hajó segítségével ment, szintén befagyott és így nem tudja megközelíteni a Sedov jégtörőt. A Sedovot az uszó jégtáblák 28 mérföldnyire sodorták el északkeleti irányban.

— Nagyösszegű amerikai prémvásárlás a szovjetben. Oslóból jelentik: Az Egyesült-Államok 120 millió norvég korona értékű prém vásároltak Szovjetországból.

— Ha influenzaja van, gondoskodjék arról is, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” kesztríviz használata által gyakran és alaposan kitisztításnak. Kérdezze meg orvosát.

— Merénylet az angol—ír kábelvezetékek ellen. Londonból jelentik: Több ismeretlen egyén tegnap megkísérelte, hogy az Irlandot Skóciával összekötő tengeralatti kábel megromolja. Az őt tüzetni kezdett rájuk, mire azok elmenekültek, anélkül hogy tettüket végrehajthatták volna.

— Amerikai pilóták katasztrófiája. San Diegoból jelentik: Az amerikai haditengerészet két repülőgépe összeütközött a levegőben. A legénységnek csak két tagja menekült meg ejtőernyő segítségével.

— BELŐTTEK EGY IASÍ-PROFESSZOR LAKÁSÁBA. Iasiból jelentik: Rejtélyes gyilkossági kísérlet történt tegnap Iasiban. Gazdaru egyetemi tanár ellen. Az uccáról valaki belélt az egyetemi tanár lakásába. A golyó a hálószobáig hatolt el és itt megakadt a falban. A rendőrség megindította a nyomozást.

Holnap huzás!

Vásároljon ma egy szerencsés
GOLDSCHMIDT sorsjegyet

— Dr. Schweitzer József a Kölcsey Életiskolában szerdán este olyan tudományos tárgyat fog egyórád előadásában kifejteni, mely izgalmas gyönyörűséggel ad bepillantást a szerves élet rejtélyes szövevényébe. Egy csepp víz jelentéktelen semmiségnek tetszik az ember számára és ebben a semmiségben mégis életke születnek, sokasodnak és küzdenek egymással a megmaradásért. Sétát tesz egy vízcseppben halgatóval a katolikus főgimnázium tudós tanára, hogy a legkisebb élő csendes birodalmában megérttesse a keletkező, létező problémáját. Vidáman mulató és drámai felvilágosító jeleneteket lát az életkutató tudós a mikroszkóppal a vízcseppben. Ezeket Schweitzer tanár nemcsak az élő közvetlen erejével fogja szemléltetni, hanem felhasználja festőművészeti képességét is, hogy a vízcsepp titkai mindenki számára megvilágosodjanak. Nagy sor beszédes rajzot készített a vízcsepp élő lényeiről, azok lesznek egy fal hosszában mindenki számára láthatóak. Az Életiskola szerdai előadása, mint a múlt évben, a Kulturpalota kiállítási termében este 9 órakor kezdődik és mindenki számára teljesen ingyenes.

A Katholikus Leányklub teadélutánja

január 28-án, d. u. 5 órakor, a
Központi Szálló termeiben

— A város póre a Feier-féle vállalattal. Érdekes, aradi vonatkozású ügyben hozott ítéletet Bucurestiben a legfőbb közigazgatási bíróság. Évek óta húzódik a Feier-féle közúti gépkocsi fuvarozási vállalat ügye, amennyiben a városvezetőség intézkedett, hogy a vállalkozónak a jelenlegi városvezetőség munkásságát megelőzően kiadott engedélyt visszavonják. A város álláspontja szerint ezt az engedélyt törvényellenesen bocsátották Feier Stefan rendelkezésére és arra való bízathozással, hogy ezzel a közvagyon károsodik, megsemmisítették az engedélyt. Feier jogorvoslati alát és a temesvári közigazgatási tábla megsemmisítette a város visszavonó végzését, mert az engedély kiadásának törvényellenességét a bíróság véleménye szerint bírói fórumtól kellett volna a városnak kérnie. Ugyanakkor a bíróság megállapította az engedély kiadásának törvényellenességét és saját hatáskörében megsemmisítette az engedélyt. A határozat ellen úgy a város, mint Feier Stefan fellebbezéssel éltek és az ügyet a napokban tárgyalta a legfőbb közigazgatási bíróság. A tárgyalás eredményeképpen a bíróság helyt adott a város fellebbezésének és elutasította Feier Stefan fellebbezését, tehát ezzel így jóváhagyva a városvezetőség eredeti határozatát.

— A Ferencváros újabb győzelme Jugoszláviában. Ujverbász. A Ferencváros futballcsapata a Dukis csapatát megverte 4:0 (0:0) arányban.

— Légvédelmi előadások sorrendje. Az aradi légvédelmi előadások sorrendje a következő: Január 14-én: 10–11-ig az állami hivatalok tisztviselői, a városháza, a vármegyeháza, a rendőrség, a kataszteri hivatal, a folyammérnökség és a magánkézbe tartozó részére tartanak előadást, 11–12 óráig a törvényszék és az ügyvédi kamara, a kereskedelmi, földművelésügyi és munkakamara, a XI. iparkörzet, a pénzügyigazgatóság, a társadalombiztosító, az erdőgazgatóság és az állami hivatalok számára rendeznek légvédelmi előadást. Január 15-én: VI. kerület 8–8.50-ig V–Y betűig, 9–9.50 A–E betűig, 10–10.50 F–J betűig, 16–16.50 K–O betűig, 17–17.50 P–U betűig. Január 16-án: VII. kerület 8–8.50-ig V–Y betűig, 9–9.50 A–E betűig, 10–10.50 F–J betűig, 16–16.50 K–O betűig, 17–17.50 P–U betűig.

— A newyorki „gyémánt-íffuság” divathölgyeinek ékszerszemléje. Newyorkból jelentik, hogy az ottani „gyémánt-íffuság” divathölgyeinek ékszerszemléjét rendezték a drágakövesítés ellenében. Közel 15 millió leire becsülték a bemutatott kincsek értékét, amelyekre állandóan a vendégek közé vegyülő frakkos és estélyruhás férfi és női titkosrendőrök ügyeltek. Ez alkalommal látták először nyilvánosan a Délafrikában talált De Yonkher-féle óriásgyémántot, amelyet egy amerikai cég 150 millió leiert vett meg és amely Benda Frazier, a híres milliós leány nyakán függött, pompás gyöngysoron.

— Szegény Culberston! Newyorkból jelentik, hogy Culberston, a bridsz-király körüli befejeztével visszaérkezett Newyorkba és keservesen panaszkodott, hogy sehol sem találta meg a hős sóvárgott nyugalmat és magányt. Mióta megtudta a női világ, hogy házasságát felbontották — mondotta — hajóvadászokat indítottak ellenem öt világ-rész férivadásai és egy pillanatra sem hagynak békében. Tudják, hogy gazdag, kíváncsok férjfelől vagyok és naponta kilószámra kapom a házassági ajánlatokat szobalányoktól hercegnőkig. Az átlagkorom kora 16. és 70 év között változik. Culberston kijelentette végül: új bridszkönyvvel szeretné a világot megajándékozni, hogy tudományát megörökítse az utókor számára, de pillanatra sem szabadulhat meg tisztelőinek áldozó serege elől.

A GOLDSCHMIDT Bank
sorsjegyesztálya, ma vasárnap
egész nap nyitva van!
Holnap huzás!

— A Szociális Misszió mai teadélutánjának büféjére felajánlott adományokat délután 1–5-ig kérjük a Központi Szállóba küldeni, ahol elismervény ellenében átveszi a rendezőség.

Végkiárusításból

len- és pamutvásznakat,
kimaradt asztalneműeket lakásomon árusítom.

I. GRUNBERGER

Moise Nicoara-u. 1. sz. I. em.

— AZ ARADI KÖZÜZEMEK IGAZGATÓSA. GA két vagon, 20 ezer kió elsőrendű minőségű szénát keres sürgős megvételre. Az érdekeltek ajánlataikat a közüzemek igazgatóságához (Mucius Scaevola 9.) szám alá juttassák el és az írásos ajánlatban fel kell tüntetni a széná Aradon lévő vagononkénti árát.

Eladó

Temes megyében, Gataia községhez közel egy 425, egy 200 és egy 50 holdas földbirtok. Érdeklődni a kiadóban.

— A TUDÓSZANATÓRIUM TOLVAJAI. A közelmúltban megírjuk, hogy az aradi tudószanatórium igazgatósága feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik két alkalommal behatoltak az épületbe és onnan különböző ruhaneműeket loptak. A rendőrségi nyomozás alkalmával őrizetbe vettek három ismeretlen tolvajt, akiket a lopások ejkövetésével gyanúsítanak. Ezek kihallgatása folyamatban van.

— INGYEN AUTÓTAXIVAL mehet ki a TRANSILVANIA-BÁRBA (vasútállomással szemben) és jöhet vissza, miután a lokálvezetőség megtéríti vendégeknek a taxiköltséget. Telefonkérésre (26–18) a taxiról is gondoskodik.

— RENDŐRSÉGI HIR. Stefan Mitjici aradi lakos bejelentette a rendőrségen, hogy meglopták. Eddig még ismeretlen tettesek behatoltak a Faurilor-ucca 109. számú házban lévő lakásába és onnan különböző ruhaneműt, egy pár csizmát és egy vadászfegyvert loptak el. A feljelentő károsodása több ezer lej.

— VILÁGÍTÓ NŐI CIPŐK BERLINBEN. Az előtérítés egészen új iparágat fejlesztett ki Németországban a sötétben világító tárgyak előállítására. Majdnem minden berlini polgár kabátjában ott lázik az este sötétjében a világító gomb. Ennek már mindenféle változata is szerepel, különböző jelvények, kis állatok, kabátidiszek, kalandiszlések, stb. kaphatók: „világító” kivitelben. A legújabb a világító cipő. Természetesen csak hölgyek viselik a foszforeszkáló topánkákat, amelyek szinte kísértetiesen hatnak a sötétben, de mindenesetre megóvják viselőiket attól, hogy a szembejövők nekimenjenek.

— A Zsidó Kulturház koncertje. A Zsidó Kulturház kedden este pontosan 9 órai kezdettel koncertet rendez, amelynek magas színvonalú műsorán a zenei világirodalom és zsidó szerzők örökségét alkottásai szerepelnek. Az est előadói Berli Hammer-Schaten és prof. Igo Schaten.

— Az aradi Jung-Wizo január 14-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel nagyszabású műsoros teadélután rendez a Zsidó Nemzeti Szövetség. Golds-ucca 8. szám alatti helyiségében. A műsor befejezése után tánc kezdődik. A műsorral egybekötött táncos teadélután iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— EGY ÉS HÁROMNEGYEDKILÓ ARANYTÖMBÖT TALÁLTAK SZOVIETORSZORSZÁG EGYIK ARANYBÁNYÁJÁBAN. Moszkvából jelentik: A szovjet távírtási iroda novoszibirszki telephelyén, Mosztovojaban, az aranybányákban ezerhatszázharminc gramm súlyú aranytömböt találtak.

— A Kolping farsangi táncestélye. Az aradi Kolpingegyesület, mint minden évben, úgy az idén is, január 23-án a minorita-palotában levő helyiségében tartja meg szokásos, tombolával egybekötött farsangi táncestélyét. Remélhetőleg ez a mulatság is az eddigiekhez hasonló siker jegyében zajlik le, annál is inkább, mert erre az egyesület minden tagján kívül, különösen pártfogóit látja szeretettel. A bensőséges és meleg, családi hangulatú mulatság sikerét nagy mértékben fokozni fogja még az a kitűnő cigányzenekar, amely ezt az estét hangulatos, színessé és vidámmá teszi. A tiszta jóvedelmét az egyesület felszerelési alapjának gyarapítására fogja felhasználni.

SZÍNHÁZ

Az idei évad kétségkívül legnagyobb sikerű vigjátékújdonsága kerül bemutatásra szerdán, január 17-én este a Kamara Színházban. Vaszary Gábornak, ennek a kiapadhatatlan humoru szinpadai szerzőnek legújabb pompás vigjátékát, a „Klotild néni”-t hozza színre a társulat. A „Klotild néni” Budapestben jelenleg is a legnagyobb színházi sikerek egyike.

A kitűnő író ebben a darabjában valósággal ontja a pompásabbnál pompásabb ötleteket és helyzetkomikumokat. A vigjáték alapötlete, remek jelenetei, frappáns párbeszédei biztosítják a rendkívüli sikert. A Kamara Színház szerdái nem tart előadást azért, hogy a kitűnő vigjátékot példás előadásban hozza ki. A „Klotild néni”-ben a társulat legkitűnőbb erői lépnek fel.

A KAMARA SZÍNHÁZ MŰSORA:
VASARNAP, HÉTFŐN, KEDDEN a „Klotild néni” előkészületei miatt nincs előadás.

SZERDÁN 9 ÓRAKOR: „Klotild néni”, Vaszary Gábor hatalmas sikerű vigjátékújdonságának bemutatása.

Halálos áldozata van Aradon a fagyhullámnak

Az Aradon tomboló hideghullámnak halálos áldozata van. Szegedi Imre 60 esztendő munkanélküli, aki bejelentett lakással sem rendelkezett, tegnap este a Romanilor-ut 10. számú ház fűskamrájában keresett menedéket a hideg előtt. Reggel a szerencsétlen sorsú férfit holtan találták a fűskamrában. Az esetről értesítették a központi rendőrséget, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínre. A hatósági orvos megállapította, hogy Szegedi Imre ittasan tért nyugovóra és mély álomba merült. Alvás közben az éjszakai nagy hideg következtében megfagyott.

— A világ legtakarékosabb miniszterelnöke. Bombayból jelentik: A jelenkor legtakarékosabb kormányelnöke: B. G. Kher, Bombay állam miniszterelnöke, aki havonta 150.000 lei fizetéséből csak 25 ezer leit vesz fel és midőn hivatalos ügybe Bombayból Rawasba utazott, 100 lei utiköltséget számított harmadik osztályú menetdíjért. Ugyanakkor az őt kísérő titkár, gyorsíró és hivatalosolga ragaszkodott a második osztályú utazáshoz és utiköltségük 1600 leire rugott.

Amit minden magyarnak tudnia kell!

...hogy a Nemzeti Újjászüléti Front az ország alkotmánya, a rend és fegyelem alapja.
...hogy az ebbe való bekapcsolással csak politikai jogainak gyakorlását biztosította.
...hogy a törvényes keretek között létesített Magyar Népközségben minden magyarnak helye van.
...hogy ha még nem volna tagja a Népközségnek azonnal jelentkezék felvételre és
...hogy keresse fel a Magyar Népközség irodáját: Arad, Iosif Vulcan-ucca 12. alatt.
...hogy mint tagnak, minden ügyében rendelkezésére álljon a Magyar Népközségi szervezet, végül
...hogy gazdasági, közművelődési és társadalmi célkitűzéseink valóra váljanak.

LÉPJEN BE TEHÁT MINDEN MAGYAR
A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPKÖZSÉGBE!
Központi iroda: Arad, Iosif Vulcan-ucca 12. (bejárat a Stefan C. Pop-ucca felől). Telefon: 18–28.

— A Romániai Magyar Népközség aradvárosi tagozata felkéri alant felsorolt tagjait, hogy irataik átvételre, illetőleg rendezésre végezt a Iosif Vulcan-ucca 12. sz. alatti hivatalos helyiségünkben sürgősen megjelenni sziveskedjenek: Cserey Gabriella, özv. Paolicsekné, Humerecher József, özv. Lukács Lajosné, Bagosi László, Németh Teréz, Söki János, Tassy László, Czobor Ferenc, Balogh István, Gockler Katalin, Muzsly Irén, Balogh András, Balázs Veron, Tódor Sándor.

— A bélben keletkező mérgek által okozott rosszulléteknél egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz, gyors és alapos bélkiürítő hatásával fogva, gyakran a legjobb szolgálatot teszi. Kérdezze meg orvosát.

— Menekülés a halál torkából. Kerekes Péter, a volt orosz hadiigoly meséi, hogy Szibériából való szökése közben elkerült a japáni Hokkaido szigetére, ahol az ősi, torzonborz ajnó-nép fogságába került. Az egyik ajnó-fiu álmában megtámadta Kerekeset, gyékénygel megkötözte kezét-lábát s felcipelte egy tűzhányóhegy torkához. Már éppen bele akarta dobni, amikor Kerekes segélykiáltására japánok jelentek meg s az utolsó pillanatban kimentették őt a pokoli tűzhányó torkából. Az ajnók érdekes életéről számol be Tolnai Világapja legújabb száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a rendkívül érdekes cikkek és során kívül gazdag rovatokat és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

— Mit hoznak a színházak a második félszázadban? Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely gazdag tartalommal jelenik meg. Pompás, illusztrált rádióműsört, színes riportokat, szórakoztató elbeszéléseket, színházi pletykákat, filmrovatot, keresztrefüggvnyt és tréfáldalt, valamint rengeteg képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK: VASÁRNAP:

HAJÓS gyógyszerár. Bulev. Regina Maria 8.
KAIN gyógyszerár. Calea Banatului 1.
NIEDERMAYER gyógyszerár. Str. Gojdu.

HÉTFŐ:

WEISZ gyógyszerár. Piata Avram Iancu 12.
JANKA gyógyszerár. Bulev. Reg. Ferdinand.
Dr. DICK gyógyszerár. Str. Mărăsești 1.

NEM KAPOTT eddig semmi fontos hírt?

Várlon mert rövidesen megtudja, hogy nyert az Állami Sorsjátékon a sorsjeggyel, amelyet a

**COLECTURA OFICIALA SA
OFICIALOR RURALE P.T.T.**

SORSJEGYÁRUDÁINÁL vásárolt.

Húszasok január 15.-én és 18.-án • ÁLLAMI

Első ízben 10 MILLIÓS nyeremény • **SORSJÁTEK**

Helyi cím: **Olariu Ioan, Arad, Str. Bratianu 3.** Telefon 21-19.

SPORT KÖZLÖNY

Csak Románia, Magyarország és Jugoszlávia vesznek részt a Délkeleteurópa-Kupában

Románia képviselőiben Juga Livius dr. utazott Budapestre

Budapesten szombaton kezdődött a Közép-európa Kupa konferencia. Ekkor döntenek véglegesen a vándordíj ezévi lebonyolítási formájáról. Ekkor tárgyalják le az olaszok kívánságát is, amely 16-os mezőnyt javasol, de olyan formában, hogy az olaszok csak a második fordulóban kapcsolódjanak be a küzdelembe. Ugyanekkor tanácskozik a most alakulóban levő Délkeleteurópa Kupa bizottsága. Olaszország bejelenti, hogy nem vesz részt a

küzdelemben. Így csak Magyarország, Románia és Jugoszlávia játszanak évi két-két mérkőzést.

A román-magyar sportkapcsolatok kimélyítéséről is tanácskoznak. Romániát Juga Livius dr. képviseli a tanácskozásokon. Juga dr. több magyar nagycsapat romániai portyájáról is tárgyalt. A magyar csapatok nemcsak Bucurestiben, de több romániai városban is játszanak majd.

Ez évben egy csapat sem esik ki a nemzeti bajnokság „A” osztályából

A legfelsőbb szövetségi tanács január 28-án újabb ülést tart, amely alkalommal több fontos ügyben határoznak. Hír szerint a nemzeti bajnokság B) osztályának mérkőzéseit is csak ezután az ülés után hozzák nyilvánosságra. Ennek az intézkedésnek mélyreható következményei lehetnek.

Elsősorban az, hogy ebben az esztendőben egyetlen csapat sem esik ki a nemzeti bajnokság A) osztályából, ugyanakkor azonban egyetlen csapat sem juthat be. Ezekről a kérdésekről van hivatva dönteni a január 28-iki ülés.

Megmaradion-e az EK, megvalósítható-e a Délkeleteurópa Kupa

Budapest, Megbeszélés volt az MLSz-ben a vasárnap Budapesten megtartandó nemzetközi értekezlet előkészítése céljából. Az értekezleten részt vett az MLSz teljes vezérkara: Gidófalvy Pál dr., vívő Ginzer Dienes, Eszterhás István dr., Gálffy András, Holló Zoltán, Vághy Kálmán és Khloyber Viktor lovag.

A vasárnapi nemzetközi értekezlet főbb pontjai ezek lesznek:

KK

Megrendezik-e? Ki vesz részt benne? Mikor legyen? Mikor és hol legyen a tavalyi KK záróértekezlete és az új KK alakuló értekezlete?

EK

Folytassák-e a félbeszakadt küzdelmet, vagy újat irjanak ki? Ki vegyen abban részt?

DR

Ha az EK nem volna megvalósítható, de esetleg azzal párhuzamosan is megrendezendőnek tartja az MLSz a Délkeleteurópa Kupát, amelyben Magyarországon kívül Olaszország és Jugoszlávia venne részt válogatott csapataival.

Játékvezetőproblémák is szőnyegre kerülnek ezen az értekezleten. Az MLSz az olaszoknak és a svájciaknak is hasonló megállapodás megkötését fogja javasolni, min- amilyen a románokkal és a jugoszlávokkal létesült az elmúlt-ősz folyamán. A jövőben ugyanis csak a kölcsönösség alapján lesz hajlandó az MLSz a válogatott mérkőzések játékvezetőit megválasztani. A múltban tudvalevőleg mind az olaszok, mind a svájciak következetesen mellőzték válogatott mérkőzéseiken a magyar játékvezetőket.

JANUÁR 14:

Zombor: ZsAK—Ferencváros.
Athén: Görög vaj.—Hungária.

JANUÁR 16:

Nagybecskerek: Borac—Ferencváros.

Nagy érdeklődés várja a Ferencváros jégkorongcsapatát Kolozsváron

Vasárnap délből háromnegyed tizenkettőkor kezdődik a Ferencváros TC—KKE mérkőzés

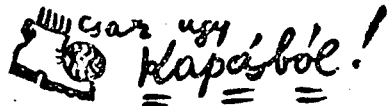
Kolozsvár. A Ferencváros TC—KKE nemzetközi jégkorongmérkőzést nagy érdeklődés várja. Az érdeklődés érthető is, hiszen évek óta nem volt nemzetközi jégkorongmérkőzés Kolozsváron. A Ferencváros nagy tudású csapatainak romániai portyautját eddig csupa győzelem kísérte: kétszer győzött Segesvárt és kétszer Bucurestiben a magyar csapat, amely pénteken Cernautiban játszik, majd innen utazik Kolozsvárra.

O JUGOSLAVIA—SLAVIA (Szarajevo) 0:0. Téli Kupa döntő. A kupát a Jugoszlavia nyerte, mert az első mérkőzésen 5:1 arányban győzött. — A spallatáj Hajduk leszerződött a prágai Soborkát, a Slavia volt játékosát. A zombori ZsAK a Ferencváros elleni mérkőzésre az Apatini SK-től kölcsönkérte Boros Károlyt. — Jugoszláviában Crnagorában (a régi Montenegróban) a görögkeleti karácsonyi ünnepek alatt megalakult a független crnagorai sportszövetség.

5 évig szenvedtem re tentő gyomorgöröcsökben...

és alán még ma is beteg volnék, ha nem szereztem volna tudomást a kiváló GASTRO-D. orvosságról, írja nekünk Crisan József, Bucuresti, S. f. Tabacari 18. És valóban az amerikai gyógynövényből készült GASTRO-D., a gyomor-, máj-, epe-, vese- és bélbetegségeket is megszünteti, még akkor is, ha ezek már nagyon előrehaladott állapotban vannak. Orvosok is ajánlják.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 150 lei utánvét mellett CSASZAR E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

A központi bíróbizottság legutóbbi ülésén Vula és Ritter temesvári játékvezetőket dorgálásban részesítette, mivel a Juventus—Rapid FC. illetve a Ripensia—Sportul Studentesc nemzetközi bajnoki mérkőzéseket nem vezették lefelé.

A fővárosban működő edzők egyesületének közbenjárására a szövetség elrendelte, hogy január 1-től kezdődően az egyesületek csak az edzők egyesületének előzetes engedélyével alkalmazhatnak új edzőt. Ez a rendelkezés a külföldi edzőkre is vonatkozik.

Az olasz válogatott jégkorongcsapat január hónap végén két mérkőzést játszik Prágában. Az olasz csapat ellenfelei Prága legerősebb együttese lesznek.

A Ferencváros jégkorongcsapata Bucurestiből Cernautiba indult, ahol a Jahn ellen kellett volna mérkőzést játszania. A cernautiak nagy érdeklődéssel várták a magyar csapat bemutatkozását, amely azonban elmaradt, mert a Rapid-vonat késett és a magyar csapat nem érkezett meg a mérkőzés kezdetéig.

Az angol labdarúgószövetség 25 fontsterling pénzbüntetésre ítélte a Charlton Athletic csapatát, mert a vezetőség az egyik barátságos mérkőzés után két fontsterling jutalmat osztott ki a játékosok között. A szövetség végül is hatálytalanította a büntetést és pedig azért, mert az egyesület bebizonyította, hogy nem létezik olyan szabályzat, amely előírja, hogy a játékosokat mikor részesíthetik jutalomban.

A budapesti Hungária legyőzte az athéni válogatottat

Athén. A budapesti Hungária futbalcsapata tegnap mérkőzött Athén válogatottjaival. A magyar csapat 2:1 (2:1) arányban győzött. A gólokat Cseh és Titkos lőtték.

O Május 19., a budapesti magyar-román válogatott labdarúgó mérkőzés végleges időpontja — a magyar szövetség Bucurestibe érkezett megerősítő levele szerint.

Hasznos, értékes!

Mérsékelt áremeléssel kaphatók, új, használt — kis és nagy —

írógépek

SZEGFU Str. Bratianu 7. Tel.: 11-44.

Jung Wizo táncos-teadélután

vasárnap 14-én 5 órakor
Str. Goldis 8. alatt. Vendégeket szívesen látunk!

Magyar Népművelő

Az aradi Magyar Népközösség közművelődési szakosztályának közleménye

A szülők vagy a tanítók hibásak-e?

— P á r b e s z é d —

— Nagyon helyesen teszi, — mondá a ma nap egy családapa, — hogy felvilágosítja a szülőket, mi módon teljesíthetik legjobban nevelői kötelességeiket gyermekeik irányában. De vajjon nem volna-e helyénvaló, ha a tanítószemélyzetnek is utabiztosítást nyújtana, hogy miképpen működjenek közre a gyermekek igaz jó nevelésében?

— Utabiztosítás, nyújtani? Hiszen annak helyes módjáról a tanítói személyzet teljesen meg van győződve, s azt hiszem, a legnagyobb odaadással szemele magán e kényes hivatás betöltésére.

— Egészen bizonyos benne? Nem gondolja-e, hogy a tanítószemélyzet inkább csak az oktatásra korlátozza a maga tevékenységét?

— Nem. Tanítóink a képzés folyamán kélektani és pedagógiai tanulmányokat is végeznek s így nagyon jól tudják, mi a nevelés, meg hogy az oktatás annak csupán egyik ága. A tanítóképzőben alaposan megismerik a gyermek valamennyi képességének fejlődési folyamatait s bűnnek tekintenek, ha pusztán az oktatásra vetnék a súlyt, anélkül, hogy növendékeik jellemét is kövacsolnák, eszményképeket tűznének eléjük, egyenletesen fejlesztgetnék valamennyi képességüket.

— Sajnálatosul kell megállapítanom, hogy nem mindenik tanító hódol az imént vázolt nevelői ideáloknak.

— Ezt nem vonom kétségbe. Az ezernyi ezer tanító közt bizony akad, aki nem alkalmas, sőt nem is méltó erre a hivatásra. E világban semmi sem tökéletes. De méltóztassák figyelembe venni, micsoda emberföltött feladatot kell a tanítószemélyzetnek betöltenie. Nem is szólva magának a foglalkozásnak nehézségeiről és kényes voltáról, gyakran a legkedvezőbb körülmények közt kell a tanítószemélyzet munkásságát kifejtjenie. Hisz tudvalevő, hogy számos család nemcsak kétségbevonja hanem egyenesen keresztezi, sőt megsemmisíti az iskola nevelőmunkáját.

— Ó, mily kiméretlen! Örömet leli benne, hogy még inkább befeküthet a szegény szülőket, akiket minden baj okául tekint! Ez jól bejellel fel fogásába, ám az igazság...

— Bocsánat. Ön elég jól ismer engem, tudja, hogy teljes jóhiszeműség vezet és elismeri, hogy nem szelmalom-harcot folytatok. Ha tehát bírjátok gyakorolok, erre tapasztalat és elmélkedés batorít fel. Nem tapasztalta-e Ön is, hogy sok családban úgy készítik elő a gyermeket az iskolai életre, hogy alaposan elveszik a kedvét tanítótól, iskolától egyaránt? Nem mindennapi eset-e, hogyha az ötéves fickó akármivel is megzavarja a szülőket nyugalmát, emezek így biztatják: „Várj csak, te jurko, nem lesz ám sokáig ily fényes dolgod! Jövőre iskolába kerülsz, ott a tanító majd ráncbacsod!” Kérdem, ha eljön az iskolai év kezdete, ugyan minő jelállapotban keresi a szegény megfélemlített gyermek a kapcsolatot iskolával, tanítóval? S ugyan hány szülő gondol rá, hogy megkönnyítse dolgát a tanítónak, akinek, nemde, ismernie kell a rábizott jelkeket? Vajjon hány szülő akad, aki hat esztendőre terjedő tapasztalatainak eredményét közölné a tanítóval? Tessék csak megmondani.

— Lám, nem felel. Megérttem a hallgatásában rejlő szomorú ékesszólását. Hát most itt áll a tanító negyvenötven, nem ritkán még több gyermekkel, akinek csak az életkorát s a nevét, legfőképpen még a lakáscímét s a szüleinek a foglalkozását ismeri. Negyvenötven megfélemlített rejtély; ugyanannyi személyiség, melynek meg kell ragadnia, ki kell jenni a jellemét! Ki kell lenni, mert természetes, hogy az ekkép előkészített gyermekek föltette bizalmatlanok. Nem hiába rémítették őket iskolával, tanítóval! És a tanítónak, miközben e kicsiny lelkeket nyitogatja, meg kell azokat munkánnia is. És ha közben apró hibákat követ el, nem a szülőket illeti-e érte szemrehányás?

— Igaza van.

— Bizony a szülőket, akik pedig nem is sejtik a maguk bűnösségét. S amikor tetőpontján van az iskolai munka, ugyan minő magatartást tanúsít a legtöbb szülő az iskola iránt? Némelyik nem is vesz róla tudomást, nem törődik vele. Az ily szülő jellemzője a humorista azzal, hogy az iskola

olyan ruhatár, ahol a gyermekeket elhelyezik. Az effajta szülőnek csak arravaló az iskola, hogy bizonyos időre nyugta legyen a gyermekétől. Sok más szülő meg csupán azért foglalkozik az iskolával, hogy nevelő hatását csorbitsa s a tanítót bírálgaassa. Amint látom, ez a kijelentésem kételet támogatja Önben. Pedig bizonyára már hallott efféle párbeszédet: Mama, a tanító ur megbüntettett. — Már megint? S miért? — Nem tudom. — Másokat is megfenyített? — Nem. — Hát mindig csak éppen veled van baja? Ugy látszik, téged nem szível. Ha ez így megy tovább, majd megmondok neki a véleményemet. — Vagy: „Papa, a tanító ur azt akarja, hogy jrd ajá az iskolai naplómat. — Flan, hát a tanító ur sohasé hagy minket békén?” — Megint: „Mamám, öcsöt kaptam számtanból. — Mit sem tesz, a tanító ur haragszik ránk, s még ha a fedre állsz, sem kaphatsz tőle jobb osztályzatot.” — Nem akarom itt felsorolni azokat a jelzőket, amelyekkel a szegény tanítót ilyenkor fejékesítik: csak annak lerögzítésére szorítkozom, hogy ilyen viszonyok közt nemde hiába akar a tanító a szülővel együttműködni a gyermeknevelésben.

Miközben ezeket a saját tapasztalatomból merített eseményeket elősorolom, látogatom arca egyre komolyabbá válik.

— Betátom, hogy tévedtem, — mondja végül. — Mielőtt a tanítószemélyzet ellen kifogásokat emeljünk, előbb a szülőket kell megterjtenünk. Most már értem, miért nem akarja a tanítószemélyzet intézmekkel ellátni. A szülővel van tehát baj. Pedig milyen szép és termékeny dolog volna, ha az egyaránt felvilágosított és áldozatra kész szülők és tanítók karöltve munkálkodnának!

— Eljön majd ennek is az ideje. De addig is segísünk egymáson: igérje meg, hogy ismeretése körében ön is terjeszteni fogja a beszélgetésünk során fölmerült eszméket és kivált a családi neveléssel foglalkozó könyveket!

Ne siri

Irta: SAJÓ SÁNDOR.

(A költő arra tanítja a szülőket, hogy a gyermek olyan életcél, amelynek még a bánatot is el kell ledtelnie velünk. A szülő saját szenvedéselt gyermeke boldogulásáért áldozza és ajánlja fel).

Ne siri, töröld le omló könnyeidet.
Kell, hogy vidám légy s én is az legyek;
Busulni, sirni nem szabad nekünk. —
Két tilalomfa: Két szép gyermekünk.

Nézd: mindakettő ránk les, ránk figyel
Tündő lelke bus seittelmivel,
Ily seittelssel, ha szívük megtelik...
Gyászos teherré lesz a lét nekik...

Ragvigion rájuk fényes, szép világ,
Hogy meg ne kérdjék: miért is élni hát?
Ó, mert, lásd, erre nem felelhetünk...
Ne siri, mert tiltja két szép gyermekünk!

Tudod-e,

hogy a malomipar egyik legfontosabb eszközét, a hengszéket, magyar ember találta föl, s általában a magyarok a malomgépek tekintélyes sorozatát gazdagították a malomipart s az egész kontinensre kiterjedő nagyszabású működést fejtették ki?

Tudod-e,

hogy a világhírű wittenbergi és bécsi udvari könyvtárakat magyar tudósok kezdeményezték, hogy a vérkeringés törvényét elsőnek magyar kutató állapította meg, hogy az első íróépet magyar ember gondolta ki, hogy a hort és a tejet a magyarok már Pasteur előtt „paszterizálták” s hogy az egész röntgenológia magyar ember fölledezésén alapul?

Válóper

Irta: STELLA ADORJAN

(Két úriember beszélget a klubban. Péter most válik és Tibor, aki már legényember).

TIBOR (érdeklődve fogadta a nagy úrszót) Na és már be is adta a válópert?

PÉTER: Tegnap. (Kis szünet). Nagy szenzáció lesz a baráti körünkben?

TIBOR: Ugyan! Már mindenki tudja. Itt sohasem szenzáció egy válás. Már az esküvőtökön rebesgették az emberek: Csak addig legyek szegény ember, amíg ezek együtt fognak élni. Mikor is esküdtetek?

PÉTER: Pont tizenkét éve.

TIBOR: Mi az egy szegény embernek Fanyi idej mindenki kibírja a nyomort. No és mondd, meg van a megegyezés?

PÉTER: Hogyne. Becsületesen megosztottunk mindent. A kislány az övé, a kislány az enyém. A kutyája nála marad, de vasárnap vihetem sétálni és én fizetem az ebédet. Apanázt fizetek, a házunk közösen közös, az adósság kizárólag az enyém.

TIBOR: Úriember voltál, Péter!

PÉTER: Nagyon köszönöm. Az ilyesmik kerül az embernek a legtöbb pénzbe.

TIBOR: Nem akarok indiszkrét lenni, de tulajdonképpen miért váltatok el? Az utóbbi nyolc esztendőben olyan szilárdan veszekedtetek, hogy azt hittem, sohasem váltok el. Mi volt a válás közvetlen oka?

PÉTER: Viola megváltozott.

TIBOR: Ne mondjal ilyen általános dolgokat! Ha az ember hibát akar keresni egy nőben, gyorsan rávágja, hogy alaposan megváltozott. Te is megváltoztál tizenkét év alatt.

PÉTER: Hogyne. Öregebb lettem és szegényebb. Változtam a természet törvényei szerint. Viola azonban a természet törvényei ellen változott.

TIBOR: Meséld el, mert erre igazán kíváncsi vagyok.

PÉTER: Amikor elvettem, 63 kiló volt, most 47. Egy darabig nem mozgott a sulya, de aztán évenként átlag két kilót fogyott. Kiszámoltam, hogy husz év múlva teljesen eltűnik.

TIBOR: Miért nem várod meg ezt a kis időt? Nem érdemes már válni.

PÉTER: De értesd meg, öregem, pont az ellenkezőjét csinálta, mint amit anyám, vagy nagyanyám. A mámi, Isten nyugosztalja, százkilós volt, amikor jobb létre szenderült és nagyana mindig büszkén mondogatta, hogy menyasszonykorában száz fontot nyomott. Manapság kérlek, minél öregebb lesz egy nő, annál jobban lesoványodik.

TIBOR: Ilyesmik idegesít téged?

PÉTER: Hogyne! És a színe! Gyönyörű barna lánka volt. Mindig imádtam a barnákat. Most van egy hirtelenszöke feleségem.

TIBOR: Fesd vissza barnára és hiszeld meg.

PÉTER: Az asszony olyan, mint az autó. Tizenkét év után nem érdemes general reparatúrába adni. Jobban jön ki az ember, ha kicsereéli egy úrra. Pláne Violát! Rengeteg kilométert futott.

TIBOR (savanyuan): Na de ha a régi után is fizetned kell az adót!

PÉTER: Hidd el, hogy megéri. A színeit sem bírom már. A szeme alatt két testék csillag, a száját lilára festi a körmet bordóra. Ezek nem állnak jól az én fehér hajamhoz.

TIBOR: Szerintem olcsóbb volna feketére festetni a hajadat, mint válni.

PÉTER: Nincs igazad, mert ez a nő már nem passzol hozzám. Például nem kívánhatod tőlem, hogy falábon járjak.

TIBOR (csodálkozva): Ezt nem értem.

PÉTER: Amikor elvettem, mint emlékszel, pont a homlokomig ért. „De szép párt!” — mondták a rokonok, amikor kijöttünk az anyakönyvvezetőből. Most, sajnos, alacsonyabb vagyok, mint öngyászta.

TIBOR: Megnőtt?

PÉTER: A cipőtalpa. Nyáron parafatalon cipőt visel, legalább három centivel magasabb, mint én és nő lévén, husz centivel látszik magasabbnak. Ahhoz, hogy hozzáillő legyek, falábon kellene járnom.

TIBOR: De remélem, csak külsőben változott. Belsőleg maradt olyan mint menyasszony korában.

PÉTER (sötéten): Folyton arra hivatkozik, hogy ő lelkieben nem változott tizenkét év alatt. (Sugva). Sajnos, ebben igaza van. (Még halkabban). Lehet, hogy ezért is válok...

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondok az „Astra”-gyár igazgatóságának és mindazoknak, akik szerepet játszottak a fentebb

Bretz Friedrich

volt „Astra”-gyári művezető-teremtésén résztvettek, koporsójára koszorút helyeztek és ezáltal fájdalommat enyhíteni igyekeztek.

Özv. Bretz Friedrichné

ASSZONYOK ROVATA

Rovatvezető: Dr. Devainé Erdős Böske

Elegáns nő, reggeltől estig

Elegáns nő 10 órakor kel, pardon ébred, ki-
esenget álmától még bágyadt, lusta, vörös fedő-
lakkal bekeni ujjú kezével, amely mozdulattól vállá-
fője szalad halványjára, georgette, huzott, görögös
vonalu hálóinge, amely sötétebb lila bársonyszal-
aggal van a derekán összehúzva. Belebujik maga-
sított talpu rózsaszín, selyem rózsaszín marabu
diszítésű papucsába, s magára veszi az odakészít-
ett, ugyancsak rózsaszín fehérpetyes matlásszé-
pongyoláját, a három légelzáró, hurkakitartással
hosszu bő ujjakkal, bubi gallérral és elől végig-
gombolva. Fürdő után az elegáns nő felveszi a
barna, glöknis szoknyás-kosztümjét, barna, kézzel
kötött pulloverrel, kis rövid, egyszer vattéjinos ka-
bákkal, barna perzsadiszítással. Hozzá egy kis
perzsa kalap, amelyen hátul barna necc van, ebbe
illeszti tizian-vörös stichel bíró hajának rolnis
részét.

Elegáns nő a bajorosba siet komissiózni, fél 1.
kor rendezvőusa van a Sikk-espressóban egy szend-
vicse, vagy egy pohár barackra, ott megbeszéli a
délutáni bridgepartit és 2 óra felé lóhalálban rohan
haza, hogy el ne készen a fél 2-es ebédről.

Ebéd után az elegáns nő szundi egy felórát,
de csak annyit, mert 5 óra előtt még a haját meg-
keeli igazítani, tehát öltözni kell. Felveszi a közép-
kék angora ruháját, ami mosz kapott haza a szal-
onból. Egész csinos, nézegeti magát jobbra-balra
és mondogatja magában, hogy egész kifogástalan
a ruha, de fogadni merne 100 pengőbe, hogy Lili
mégis csak talál hibát rajta, holtbizosan! Hozzá
a ruha anyagából készült kis kalap, hátul szélesen
lejógó ugyanilyen színű grosgrain szalaggal. Fe-
kete krokodil cipő, kékrókás fekete hosszú kabát,
jaj gyorsan még átrakodni a fekete lakk-táskába,
ajaj, biztos elkésem, mondja magában, még egy
kis köjni, egy tisztán kékszabkendő, ami megy a
ruhához. Slussz, kész. Jaj, még aprópénz is kell,
hátha veszítek.

Fodrásznál van már az elegáns nő, öli, kinozza

Dr. Antal Györgyné kozmetikai tanácsa

(Str. Goldis 14.)

A kozmetikai szalonoknak van egy nagy, ver-
hetetlen konkurenciájuk: A Természet. Slágerei: a
nap, hegyi levegő, hó víz, tengerpart. A szabad
levegő frissé, üdév teszi az arcot, rózsássá az arc-
bőr, tehát éppen olyan fontos a nő számára, —
mint egy skatulya ruha. — Strand, uszás vagy
élt sport, olyan kozmetikumok, amelyeknek még a
hátrányait is szívesen elnézi minden nő. Ezek a
hátrányok: a szepő, esetleg a bőr érdes volta, vagy
sietésnél a kék és zöld foltok, amelyeket esés köz-
ben szereznek a nők. Azok, akik a téli sportot a
sportért magáért, üzük rendszerint nem hiuk. Spor-
tolás közben nem puderezi, nem festi magát. Ép-
pen úgy, mint azok a nők, akik az uszást, vagy
más nyári sportot komolyan veszik, a sminkre, vagy
az arcszépítésre sportközben soha sem gondolnak.
Sajnos azonban üzhető sportokra, nincs mindig
alkalom és ezért a nőknek a természet korrigálásá-
ra is kell gondolnia. A sportok közül sokan a téli
sportot tartják egészségesebbnek, mert a hideg,
friss levegő elősegíti a vérkeringést és a friss leve-
gőn végzett mozgás az egész test üdeségét, frisse-
ségét elősegíti. Ehhez járul még a napfény, amely
télén, havas magaslati helyeken megszokozoro-
dott hajással érvényesül. A téli sporthoz azonban
az arcnak megfelelő ápolásra van szüksége. En-
nek pedig reggel kell történnie, mielőtt sportolni
kezdenek. Az arcot reggel arcvízzel mossuk le,
majd zsíros vitamin krémmel kenjük be. A vízzel
való mosakodás nem ajánlatos, mert az érzékeny
bőr gyakran kicserepesedik. Különösen az arcot és
az állat kell gondosan krémezni, mert ez a legér-
zékenyebb a hideg iránt. Hogy a krémezett arcra,
ki milyen pudert használ az teljesen egyéni. Na-
gyon sokan azonban a siető nők között nem is
használnak pudert az arcra, hogy annál gyorsab-

a megszokott fodrászsegédet: Jaj, Lacikám, elké-
sem, nem tudnak járszani nélkülük, csak négyen
vagyunk, csak egy igazítás, igazán. Vegyen en-
gem előbb, az a kifésülés ott ráér, az biztos nem
siet annyira. Végre egy idegtépő óra után megér-
kezik. Lihag, fuj, (a partnerek még jobban) az
idegességtől.

Kártyázó asszonyok. Két pikkel indul az egyik,
mire Lili bemondja, hogy elegáns nő kék angora
ruhája ujjá "huz" egy kicsit. Tovább liciálnak,
sőt egymáson tullicitálnak és mikor komoly játé-

Weinfeld Rózi kozmetika

Bul. Regina Maria-ut 18. Telefon: 10-94.

kos már hét szanzadunál tart, akkor megszólal
Bora, a negyedik, hogy azért legyünk őszinték, Alice
oly pocékul nézett ki a tegnapi teán, hogy az em-
ber szíve örült belé...

A parti 9-ig húzódik. Új rohanás haza. Taxi,
mert vacsora-meghívásuk van elegáns nőknél.

A kis nézetelérésről eltekintve, amit a férj
rendez a késedelemért, mert már szmokingban
várja hitvesét, nem számít, mert elegáns nő ész-
nélkül rohan a fürdőszobába, kiabál a szobalány-
nak, kitarja a szekrényét, szemlét tart, végre is a
kis vacsorázó, fekete mellett dönt. Gyors mosdás,
arcmasszázs, smink, cipő, harisnya, frizura, 10 óra
5 perckor végre a ruha. Hosszu, fekete muszlin,
bársony, glöknis aljjal, szűk hosszú ujjakkal elől,
hátul spicces kivágással, a hátán lévő spicc egy ki-
csit merészebb. Gyorsan a háromszoros fehér gyön-
gyöt, strass brossot, gyöngykipset és már is kész.
Perzsabunda, kis estélyi selyem retikül, meheünk,
fél 11. Mi az, még nincs itt a taxi, kérde elegáns
nő, és még engem siettet, rémes ezekkel a férfiak-
kal, — sóhaj fel elkecseregettén...

ban lesüljenek. Tulságosan fesett szája a szabad-
sportoknál nem hat jól. Sok sportoló nő száruzs
helyett csak az ajkát védő szőlőszirt használ. Az
esti lemosakodáshoz sem szabad a téli sportolók-
nak vizet, szappant használni, hanem kizárólag le-
mosó krémeket, arcvizeket.

Modern és gyorsszabászat elsajátítható jutányosan

Virág nődivatszalonban
Új Neuman-ház, a Dacia mellett.

Divatposta

Fiatall 26. Örölnék, ha mielőbbi látogatása tervbe
szökkenne és együtt nézhetnénk, választhatnánk ki
a tavaszi garderobiát, ami biztosan, remélem nagyon
szép lesz. Üdvözlét.

Babus. Legszebb volna egy középkék, fonál, kö-
tött tavaszi kosztümre, vagy pedig egy szép csomós
pamut, sötétebb alapon, színes beszövésekkel. Ebből
könnyebb is kezdőknek kötni, mert nem látszik meg
annyira, ha nem egyforma a kötés és lehet oda-vissza
csupa sima kötéssel kötni. Nem muszáj alála pullovert
is kötnie, jó lesz régi blúz is, vagy pedig a fonál szí-
nének megfelelő kis piké, vagy selyem mellényke,
egyszerű bubi gallérral. Üdvözlét.

Vilóki 28. Előre, persze még nem lehet tudni a
tavaszi divatot, de mindenesetre egy szürke koszt-
ümre valótl szerezen be, ha most olcsóbban jut
hozzá. Az biztos divat lesz, szép angolosan megcsi-
náltatva. Ha azután még akar valamitven szövétet
venni, akkor vásároljon egy sötétkék, vagy fekete
hosszu nyáriköpenyre való anyagot, ez is feltétlenül
divatos lesz és szüksége is lesz rá. Üdvözlét

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatveze-
tőnk címére: Budapest, Teréz-körút 35. küldiék

Heti étlap

HÉTFŐ. Ebéd: Tarhonyaleves, töltött paprika,
gesztenyepüré. Vacsora: Disznókocsonya, narancs.

KEDD. Ebéd: Gombaleves, füstölt oldalas párolt
káposztával, ördögpirula. Vacsora: Disznótoros va-
csora, gyümölcs.

SZERDA. Ebéd: Gulyásleves, mákosmetélt, alma.
Vacsora: Vese velővel, céklával, narancssaláta.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Tojásleves, paprikás burgo-
nyával és kolbásszal, linzer. Vacsora: Borjupörkölt
tarhonyával, uborka, gesztenyepüré.

PÉNTEK. Ebéd: Paradicsomleves, aranygaluska,
befőtt. Vacsora: Sajtós macaroni, sült tók.

SZOMBAT. Ebéd: Daraleves, tökfőzelék marha-
sülttel, almás pité. Vacsora: Rántott mál, burgonya-
pürével.

VASÁRNAP. Ebéd: Raguleves, vadas libamell
zsemlegombóccal, képviselőfánk. Vacsora: Tea, fel-
vágott, mignon.

Konyvatitkok

Almáspité. Huszonöt deka lisztet husz deka vaj-
jal, két tojássárgájával, két deka tejbeáztatott élesztő-
vel, két kanál cukorral, egy kis sóval háromtized-
liter tejjellett tésztát gyurunk, felerészét kinyújtva
megfelelő pléhre tesszük, azután néhány darab almát
meghámozva, vékony szeletekre vágva s jól megcuk-
rozva, három deka mazsolaszőlővel és egy kiülből
készült morzsával, egy késhegy fahajjal összevegyít-
jük és egyenlően a tésztára osztjuk, a másik darab
tésztát megfelelőre nyújtva, rátesszük s törött cu-
kossal vegyített mandulával beszórujuk és szép sár-
gára megsütjük.

Kitűnő falusi kifli. Két tizedliter fellelegített
írósvajot, ugyanannyi tojássárgáját, annyi cukrot és
tejsűrűt jól elkeverünk, két deka élesztőt fél pohár
tejbe áztatunk, azután szintén közzétesszük, végül egy
pici sót is adunk hozzá. Azután annyi lisztet teszünk
bele, hogy az lántésztá keménységű legyen. Jól ki-
dolgozzuk és a nyújtóablán alaposan elnyújtjuk. Ek-
kor apró kifliket formálunk belőle, pléhre tesszük és
kelni hagyjuk, ha szépen megkelt, cukorral kevert
mandulával meghintjük és megsütjük, lehet töltel-
lekvárral, vagy dióval is.

Mézeskenyér. Egy fél kiló mézet jól felforraltunk
és erős iakanál segítségével simára keverjük. Ha
kihűlt, egy egész tojást és egy sárgáját, négy kanál
cukrot, egy kevés fahéjat, szegfűszeget és két kávés-
kanál szóabicarbónát beletesszük és kézzel szép
simára kigyúrjuk és elnyújtva megfelelő kikent pléhre
tesszük, melyen másnapig állni hagyjuk. Ekkor tojás-
fehérjével megkenve és hosszúra vágott mandulával
beszóruva, megsütjük s hosszú szeletekre elvagdaltuk.

Két újabb korosziályi hivtak be Szovjetoroszországban

Moszkva. (Rador.) Az Izvestia című szov-
jet lap jelentése szerint, Szovjetoroszország-
ban január 10-én fegyverbe hívták az 1921-
ben és 1922-ben született ifjakat.

Sulyosan megsebesítették a vadőrök, holott engedéllyel halászott

Két évvel ezelőtt, augusztusban Balogh
Lajos székudvari gazdálkodó a község közelé-
ben halászott. Buduca Petru és Oradean Ohe-
orghe vadőrök meglepték a halászt, akit fel-
szólítottak, hogy kövesse őket a csendőrség-
re, Balogh, aki szabályos halászati engedély-
vel rendelkezett, vonakodott a felszólításnak
eleget tenni, mire Buduca Petru fegyverével
Balogh lábába lőtt, úgy hogy sulyosan meg-
sebesítette. Az ügyészség sulyos testisértés,
valamint személtvi szabadság megsértése cí-
mén emelt vádat a vadőrök ellen és kiterjesz-
tette az eljárást Berezovsky Stanislav, a "So-
codoreana" vadászegyesület vezetője ellen is.
Az ügy most került a törvényszék elé és
a tárgyalás során Balogh a három vádlótól
egyetemlegesen százezer lei kártérítést kért.
A vádlottakat kihallgatták és valomásukban
elmondották, hogy Baloghot régi orvhalász-
ként ismerték és arra gyanakodtak, hogy
nemcsak halászott, hanem vadászott is. Bu-
duca még azt is kijelentette, hogy Balogh
akarta ragadni kezéből a fegyvert és akkor
véletlenségből sült el. A perbeszéd után a
törvényszék az ítélet kihirdetését a jövő hétre
halasztotta el.

Magyar bál, január 20. Fehér Kereszt.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

December hónapban 4 milliárd 750 millió lei értékben adtak ki behozatali engedélyeket

A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy 1940. január 5-ikén fontos nyersanyagok, mint: gyapjú, gyapot, gummy, stb. behozatalára 521.6 millió lei értékben adtak ki engedélyt.

December hó folyamán egészen január 5-ig 350 millió lei értékű fontos árucikkek behozatalára adtak ki engedélyt. Ezek az engedélyek azon országokra vonatkoznak, amelyekkel az elszámolás devizákban történik, míg azon államokkal kapcsolatban, amelyekkel Romániának clearing-elszámolása van 4.4 milliárd lei értékben adtak ki behozatali engedélyeket. Összesen december hónapban január 5-ig 4.75 milliárd lei értékben adtak ki behozatali engedélyeket. December hó folyamán a kivitt áruk értéke 3 milliárd 164 millió

lei volt. Ebből a gabonaneműek értéke 995 millió, a petroleum értéke 1 milliárd 753 millió, a fa 265.6 és az állati termékek értéke 149.9 millió lei volt.

A két szám összehasonlítása, vagyis a 3 milliárd 164 millió lei értékű kivitel és a 4 milliárd 750 millió lei értékben kiadott behozatali engedélyvek számának összehasonlítása nem ad teljesen hű képet a helyzetről, mert hiszen ténylegesen nem került december hónapban ennyi áru behozatalra. Az engedély kiadásától a behozatal tényleges lebonyolításáig bizonyos idő telik el. Így tehát a valóságban eszközölt behozatal a fenténél kevesebb, ami azt jelenti, hogy a december havi kereskedelmi mérleg kedvezőbb, mint ahogyan a fenti adatokból kitűnik.

Maximálták a táblaüveg árát

A napokban megalakult a belföldi táblaüvegyárak kartelle és eladási irodája. Alighanem ezzel kapcsolatban történt, hogy a nemzetgazdasági minisztérium most rendeletet adott ki, amelyben a következő maximális árakat állapította meg a táblaüvegek részére: falusi üveg 35 lei négyzetméterenként, 2 milliméterig terjedő vastagságú üveg 84 lei négyzetméterenként. A 2.5—3 milliméter vastagságú táblaüveget az 1935. február elsején érvényben volt kartelláraknál 15 százalékkal olcsóbban kell árusítani. A maximális árakhoz hozzá lehet számítani 3 százalékot hitelkockázat címén, továbbá a forgalmi adót és a szállítási költségeket.

= MEGSZÜNT A HATÁRIDŐZLET A BUDAPESTI TŐZSDÉN. A budapesti tőzsdetanács elrendelte a rozs-határidőzlet beszüntetését. Ezzel a határozattal a budapesti gabonátőzsdén a határidőzlet teljesen megszűnt.

= A részvénytársaságok közgyűlései. Az idén a részvénytársaságok közgyűlései már az új kereskedelmi törvénykönyv rendelkezéseinek az alapján folynak le.

= Likőr, cognac és szilvapálinka-kivitel az Egyesült-Államokba. Temesvári jelentés szerint az ottani J. C. Kimmel gyárnak sikerült a fennálló valutaris és kiviteli nehézségek ellenére 12 ezer liter likőrt, cognacot és szilvapálinkát az Egyesült-Államokba szállítani. Valószínűnek látszik, hogy ezt a mennyiséget újabb szállítmányok követik.

= Rövidesen elkészül a gyógyszerárak és drogériák működéséről szóló törvény. Bucures-tiből jelentik: A gyógyszerárak és drogériák működéséről szóló törvény rövidesen elkészül. Az egészségügyi minisztérium ezzel kapcsolatban minden ellentétes hírrel szemben közli, hogy a törvénytervezet személyi érdekekre tekintet nélkül a közegészségügyi érdekeket tartja szem előtt és szigorúan örökös azon, hogy csak jóminőségű és kifogástalanul kezelt gyógyszerek kerüljenek forgalomba.

= HETIPIACI ARAK: Zöldségpac: Zöldpaprika két drb. 1 leu, burgonya kg. 4—5 lei, szárazhagyma kg. 4 lei, kelkáposzta drb. 10—15 lei, szárazbab kg. 18—20 lei, kalarábé drb. 2—3 lei,orma drb. 4 lei, lencse kg. 20 lei, murek egy köteg 5—6 lei, paszternák egy köteg 5 lei, petrezselyem egy köteg 5 lei, zöldpetrezselyem egy köteg 1 leu, téji retek drb. 3 lei, paraj két csomó 5 lei, celler drb. 6 lei, fokhagyma kg. 25 lei, fejes káposzta kg. 10 lei, levesbe való zöldség egy köteg 5—6 lei. Tej és tejtermékek: Tehénturó kg. 16—20 lei, juhúró kg. 38—45 lei, tehéntej literje 6 lei, tejföl literje 60—80 lei, vaj kg. 80—120 lei,tojás drb. 2—3 lei. Gyümölcsiac: Alma kg. 6—20 lei, dió kg. 22 lei, hámozott dió kg. 60 lei, aszalt szilva kg. 24 lei. Takarmányiac: Széna mázsánként 270—300 lei, szalma mázsánként 180—220 lei, jóhere mázsánként 200—300 lei, lucerna mázsánként 270—300 lei. Baromfiac: Pulyka párja 400 lei, tyúk párja 140 lei, hizott liba párja 560—640 lei, sovány liba párja 280—300 lei, csirke párja 50—70 lei, galamb párja 25—30 lei, hizott kacsa párja 240—260 lei, sovány kacsa párja 160 lei.

= Aradi ingatlanforgalom. Hajduk Péter és neje eladták a Str. Numa Pompiliu 46. sz. házat 350.000 leiert Garlati András és nejének. — Dávid Dániel eladta a Birkás-dűlőbeli 100 négyszögöles telket 50.000 leiert Füzesy Károlynak. — Benkő István és neje eladták a Rozer-dűlőbeli 176 négyszögöles telket 50.000 leiert Sendorfi József és nejének. — Kömüves János és neje eladták a Str. Orient 120 négyszögöles telket 35.000 leiert Benkő János és nejének. — Németh Margit és társa eladták a Str. Blanduziei 30. sz. házat 210.000 leiert Igrisan Lazar és nejének. — Perv Teodor és neje eladták a Barbu Delavrancea-ucca 8. házat 300.000 leiert Jancsin Ferenc és nejének. — Popa Stefan és neje eladták a Str. Bolintineanu 2. sz. házat 130.000 leiert Szücs Sándornénak. — Özv. Illés Katalin eladta a Str. Brumăre 6. sz. házat 120.000 leiert Cica Livionak.

AZ EMGE aradi fiókjának közleményei

Elmaradt őszi buzavetéseink pótlásáról

Az elmúlt nyáron még sokat beszéltek és írtak buzavetésterületünk csökkentésének szükségességéről, mint a buraárak belföldi szállításának fenntartására irányuló törekvés nélkülözhetetlen módosításáról. De azóta változott a világ és ma már a vetésterület növelését tartják kívánatosnak a hivatásos körök is. Minden valószínűség szerint nagy lesz a kereslet a búzában és az árak emelkedésére számíthatunk.

Igen ám, de éppen most nehezítették meg az őszi vetőmunkákat a mindnyájunk által ismert körülmények. Ezenkívül október sok helyütt olyan esős volt, amilyenre 30 éves megfigyelés szerint még nem volt példa. Aradnegyének északi részén pusztító árvíz okozott a rendkívüli csapadékmennyiség (Odvoson 208.3 milliméter volt a 66.9 30 éves októberi átlaggal szemben). Akinek volt is elegendő igazsátlaga, az sem tudta a munkákat idejében elvégezni és bizonyára igen sokan vannak gazdátársaink közül, akik a rendes buzavetésterületüknek 20—30 százalékát nem tudták bevetni. Ráadásul a hótalán, kemény fagy is okozhat még károkat.

Mivel pótoljuk ezt a jelentékeny kimaradt területet?

A tavaszbuza között vannak olyanok, amelyek bár nem versenyeznek az őszi buza hozamával, mégis számíthatnak a hiányok pótlására. De az a baj, hogy aligha van az országban annyi megbízható tavaszbuza vetőmag, amennyire szüksége lesz. A két amerikai eredetű, nálunk már ismert fajta: az EMGE által is forgalomba hozott „Manitoba” elnevezésű és a Bánkuton keresztül hozzánk jutott „Garner” (Bánkút G) fajtából tudomásunk szerint csak kis mennyiségek kerültek elvételre. Nagyból területeket vetnek be a szász vidékeken és a velük szomszédos megyékben, ahol az őszi nem biztos hozam, a Stephani dr. 71. számú fajtájával.

Kíváncsok, hogy mielőbb számbavegyük az ezekből rendelkezésre álló készleteket és gazdánk vetőmag szükségletét, hogy mire a tavaszbuza vetési ideje bekövetkezik, már mindenkinek meg legyen a vetőmagja. Mert a tavaszbuza sikerülésének egyik legfőbb feltétele az, hogy korán kerüljön a földre.

További feltételei a sikernek: a rendes mélységben végzett őszi szántás, a föld jó trágyaereje, az őszinél nagyobb vetőmagmennyiség.

A tavaszbuza azért terem rendszerint sokkal kevesebbet, mint az őszi, mert a tavasz nálunk száraz és szeles szokott lenni, a vetés lassan erősödik s még a fejesedés kezdeti szakát sem éri el, mire a nagy nyári források bekövetkeznek. A vetéseket a rozsda is

jobbban bántja, mint az ősziakat és ritka eset, amikor a termés nem szorul meg.

Az oroszok ez ellen a vetőmag Lyssenko által ajánlott kezelésével védekeznek. Ez az eljárás a következő (a „Köztelek” 1934. évi 7—8. számában közölt leírás nyomán):

A vetőmagra 33 szulfszázalékos vizet permetezünk három 11—11 százalékos részletben, 5—8 óráig időközben, folytonos keverés közben, 10—12 fok C hőmérséklet mellett állni hagyjuk addig, amíg a csirázási folyamat éppen csak megindul, azaz a csiránövényke hajtás és gyökércsúcsai éppen, hogy készülnek áttörni a védőburkot. Ebben az állapotban 0— plusz 5 fok Celsius közötti hőmérsékleten tartjuk a magot 12—15 napig. Ezután megszáritjuk és mihelyt csak lehet, elvetjük. Az így kezelt mag gyorsabban fejlődik és ezért a hőütéstől nem szenved annyit, mint a kezeletlen.

Tavaszbuza hiányában megvan rá a módunk, hogy őszi búzát is vethessünk tavasszal alkalmas előkészítés után. Ezt az eljárást Legány Ödön írta le a „Köztelek” 1934. évi 35—36. számában. Lényege a következő:

Huszonnégy órára vízbe áztatta a magot, szobahőmérséklet mellett. Ezután a vízből kimert magot a fagyos szabadba vitte, ponnyván kiterítette és otthagytta 6—7 napon át. Ennek elmúltával fedett, fűtetlen, 0— plusz 5 fok Celsius közötti hőmérsékletű helyen vékony rétegben kiterítette, gereblyével keverte. Tavasszal elvetette. A termés általában gyenge és szorult volt, de egyes, korábban érő fajták kifogástalan eredményt adtak.

Ez az eljárás még korántsem olyan kipróbált és tökéletesített, hogy rajta javítani ne lehetne. Valószínű, hogy ha a Lyssenko-féle csirázás után hosszabb, talán 50—60 napos mérsékelt (minusz 2 fok körüli) fagyasszal tudunk dolgozni, az eredmény kedvezőbb lesz. Erre német kutatók 1937-ben közölt adatai alapján következtethetünk.

Miután nálunk sem a Lyssenko-féle eljárást (Jarovizációnak, vernalizációnak nevezik), sem a Legány-féle fagyasztást nagyban még nem próbálták ki, nem beszélhetjük rá mi sem gazdátársainkat, hogy nagyban gyakorolják azokat. De kíváncsúnak látszik, hogy minél többen végezzenek kísérleteket mind a két eljárással, tehát a tavaszbuza Lyssenko-féle jarovizálásával és a korai őszi búzákat (Bánkúti 1201-es és Odvosi 241-es) Legány-féle fagyasztásával, a fagyasztási idő és hőfok többféle beállítása mellett.

Felhívjuk gazdákoreinket, hogy tagjaik tavaszbuza-szükségletét minél előbb írják össze és közöljék velünk, hogy a lehetőség szerint igyekezzünk az egész mennyiséget megbízható minőségben beszerezni. Cél szerű lesz egyidejűleg egyéb tavaszi vetőmagszükségletüket is bejelenteni, január végéig legkésőbb.

GYÜMÖLCSFAVÉDELMI ELŐADÁSUNK. Értesítjük tagtársainkat, gazdákoreinket és Aradváros gyümölcsfajrtokos közönségét, hogy december 17-iki közleményünkben ismertett előadásunkat e hó 14-én, vasárnap, délelőtti 11 órakor fogjuk megtartani a Mezőgazdasági Kamara muzeum-termében (Gh. Popa-ucca 4. I. emelet). A résztvevni szándékozókat kérjük, jelentkezzenek irodánkban (Bul. Rez. Ferdinand 41.), kedden és pénteken délelőtti, vagy más napokon a szomszédságában levő „Mezőgazdák” R. T. irodájában, ahol diamentesen számozott jegyeket fognak kapni és fel fognak véteni abba a jegyzékbe, amelynek alapján a későbbi permetező-mozgalomban résztvehetnek. A gazdákoreket arra kérjük, hogy levelező lapon jelentsék be részvételre jelentkező tagjaik nevéit.

= Gazdanapok Kolozsvárott. A szokottnál szélesebb és változatosabb keretekben rendezi meg az EMGE 1940-ben, február 17—21. napjain tavaszi vetőmagkiállítását és vásárait, mely ezúttal immár a XVI-ik. A kiállítás az idén közkívánatra háziipari csoporttal is bővül, amely körülmény színessé és a nagyközönség számára is érdekessé és vonzóvá teszi azt. Az EMGE vezetősége most állítja össze a kiállítás napirendjét. E szerint február 17-én délelőtti 11 órakor lesz a kiállítás ünnepélyes megnyitása. Délután 3 órakor az EMGE igazgatóválasztmányja tart ülést. Február 18-án, vasárnap délelőtti 10 órai kezdettel szakelőadások lesznek a gazdákori elnökök teendőiről, a zöldtakarmányok termesztéséről, a silózásról, a helyes gyümölcskezelésről, a vadon termő gyógynövények gyűjtéséről 1940-re való megszervezéséről, a kisgazda számviteléről, a kisgazda vetőmagvairól, a sövidék faragó háziiparáról, a háziipari szövetségről és a háziipari termékek értékesítéséről. Az előadókat az egyesület Erdély legjobbnak tartott sorából kéri fel. Minden, a kiállítással kapcsolatos kérdésben készséggel és diitalanul nyújt felvilágosítást az EMGE: Ciu, Str. Regală 15.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik drága jó anyánk

özv. Menczer Gáborné

temetésén résztvettek, vagy más úton fejezték ki részvételüket, ezúton mondunk halás köszönetet.

A gyászoló család.

PISTA és MARISKA SOKAT TUDTAK MEG...

— Igaz, Pista, hogy Karácsony apó visszajön?

— Igaz, de csak a nagyokhoz.

Január 15.-én és 18.-án

lesz az Állami Sorsjáték húzása és ha a nyulka sorsjegyeit a

DACIA**SORSJEGYÁRUDÁNÁL**vásárolja, akkor Karácsony apó ajándékkul **TIZ MILLIÓT** hoz.**DACIA**

Aradi főkelektor: Aradi Általános Takarékpénztár Rt.

Rendelei a mezőgazdasági munkaszolgálat szabályairól az 1940-1941. évre

Az erdélyi magyar gazdák az utóbbi időkben felvilágosításokat kértek a katonai jellegű mezőgazdasági munkaszolgálat, illetve a mezőgazdasági felmentésekről. Nemrégiben a Nagyvezérkar átirata alapján a földművelésügyi minisztérium utasítást küldött az összes mezőgazdasági kamarákhoz az 1940-41. mozgósítási évre vonatkozó, mezőgazdasági munkára való felmentés ügyében. A mezőgazdasági kamarák vezetői kötelesek a rendeletet az érdekelt gazdák tudomására hozni.

Az említett rendelet teljes szövegében a bucuresti-i „Romania” című felhivatalos napilapban jelent meg. Figyelembe véve, hogy az Erdélyi Gazda következő száma február 1-én jelenik meg, míg

a rendelet végrehajtásának időpontját január 20-ban állapították meg.

az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet ezuton közli a „Romania” című lapban megjelent rendelet pontos magyar fordítását, — azzal, hogy az érdekelt gazdák ennek alapján tegyék meg a szükséges lépéseket.

A kérdéses intézkedést az alábbiakban ismertetjük:

1) A mezőgazdasági üzemeknek megfelelő személyzettel való ellátását mozgósítás esetére a tulajdonos írásbeli kérése alapján kell biztosítani.

A kéréshez mellékelni kell a felmentésre javasolt személyzet névsorát. Ezek a névsorok külön készülnek el a tartalékos tisztek és külön az alsóbb katonai rangúak részére. A kérésekben és a névsorokban feltüntetett adatok helyességét a községi előjáróságok igazolják.

2) A községek részére szükséges kézművesek felmentésére vonatkozó előterjesztéseket a községi bírák készítik el. Felhívjuk ezek figyelmét arra, hogy felmentés nem adható a falusi műmalmok személyzete részére, hanem kizárólag csak a kövel őrölő falusi malmok részére.

A Nagyvezérkar hivatkozott körrendeletét az alábbiakban ismertetjük.

Az előkészítő munkálatok

a) A mezőgazdasági üzemek tulajdonosai kötelesek kérést elkészíteni, mellékelvén a felmentésre javasolt és alkalmazásukban lévő személyzet névsorát abból a célból, hogy

mozgósítás esetére a mezőgazdasági üzemhez szükséges személyzet részükre biztosítva legyen.

A községi előjáróság a kérésekre rávezeti a személyzetre és a földterületekre vonatkozó adatok helyességének igazolását.

Az ílymódon igazolt kéréseket a megfelelő névsorral együtt legkésőbb január 20-ig be kell nyújtani a mezőgazdasági kamarákhoz.

b) Ugyanazon napon a községi előjáróságok benyújtják a mezőgazdasági kamarákhoz a mozgósítás esetére való felmentéssel nem rendelkező kézműveseknek, molnároknak és a felmentendő kisbirtokosoknak a névsorát. A községi kézművesek felmentését a községi bírák személyes felelősség mellett ajánlják azzal, hogy őket a szabályoknak megfelelően választották ki.

c) A mezőgazdasági kamarák ellenőrzik és központosítják a tulajdonosoknak és a községi előjáróságok azon kéréseit, amelyek a feltételeknek megfelelő személyzetre vonatkoznak és rólu két névsort készítenek, tisztek (3 példányban) és alsóbb rangúak (4 példányban). Az elsőből egy-egy példányt a Nagyvezérkarhoz, a térparancsnoksághoz és a mezőgazdasági kamarához, a másodikból ezenkívül egy-egy példányt a hadkiegészítő parancsnoksághoz kell elküldeni. A mezőgazdasági munkára való felmentés iránti

parancsokat a mezőgazdasági kamarák állítják ki, azonban csak azokra nézve, akik megfelelnek az utasításokban foglalt feltételeknek és ezeket mellékelik a beteriesztett névsorhoz.

d) A névsorok és parancsok mintáját mellékeljük. Különösképpen felhívjuk a figyelmet arra, hogy az 1940-41. mozgósítási évre a felmentési parancsok világoskék színűek. A nyomtatványokban különös gondot kell kitölteni az összes adatokat. A katonai helyzetre vonatkozó adatokat a legutóbbi helyzet szerint kell kitölteni.

A nevet nyomtatott betűvel kell írni, rövidítések nélkül.

e) Az összes iratokat (névsorokat és felmen-

A mezőgazdasági személyzet felmentésének feltételei

I. Az 50 hektárnál több és az utolsó három évben megművelt szántófölddel rendelkező mezőgazdasági üzemnél ajánlandó: a tulajdonos, hogyha személyesen, állandóan és kizárólag az üzem vezetésével foglalkozik, vagy a szerződéssel alkalmazott üzemvezető (hogyha az utolsó két évben már alkalmazásban volt ebben a minőségben) és csak hogyha alsóbb katonai rangjuk van és több, mint 35 évesek.

II. A 100—300 hektár, az utóbbi három évben megművelt szántófölddel rendelkező mezőgazdasági üzemeknél ajánlandó: a tulajdonos, hogyha személyesen, állandóan és kizárólag az üzem vezetésével foglalkozik, vagy a szerződéssel alkalmazott üzemvezető (hogyha az utóbbi két évben már alkalmazásban volt ebben a minőségben) és csak akkor, hogyha amennyiben gyalogsági, lovassági, vagy adminisztrációs tartalékos tisztek, több mint 38 évesek, viszont hogyha más fegyvernemnél tartalékos tisztek, több mint 40 évesek, ha pedig alsóbb katonai rangúak, akkor minden fegyvernemnél több, mint 35 évesek.

III. A 400 hektárnál több, az utóbbi három évben megművelt szántófölddel rendelkező mezőgazdasági üzemeknél felmenthetők, de csak abban az esetben, hogyha ilyenek az utolsó két évben alkalmazásban voltak: 1 helyettes üzemvezető, vagy könyvelő pénztáros, 1 kovács, vagy mezőgazdasági gépész (traktorhoz, vagy cséplőgéphez) és egy ács.

IV. Minden 50 hektárnál nagyobb, az utóbbi három évben megművelt szántófölddel rendelkező mezőgazdasági üzemnél: minden 10 ló, vagy ökör után egy kezelő személyzet, (abban az esetben, hogyha ilyen 1939. augusztus 1-én alkalmazva volt és csak hogyha közkatona, vagy káplár és 36 évesnél idősebb). 1 vezető minden el nem rekvirált traktorhoz, 1 gépész minden cséplőgéphez, de csak hogyha alsóbb katonai rangúak és több mint 35 évesek.

V. a) A legalább 5 hektár területű, az utolsó három évben termésben lévő öltött szőlőknél: a tulajdonos, vagy a kezelő, a 15 hektárnál nagyobb szőlőknél 1 pincemester (szőlész), a 25 hektárnál nagyobb szőlőknél pedig egy kádár.

b) A 8 hektárnál nagyobb, legalább 8 éves és rendszeren ültetett gyümölcsösöknél: a tulajdonos, vagy kezelője, a 30 hektárnál nagyobb gyümölcsösöknél 1 segédkezelő (gyümölcsstermelő) és minden megkezdett 20 hektár területre 1 munkás.

c) A legalább 3 hektár területű és az utóbbi két évben már termő zöldségkerteknél: a kertet vezetője, minden megkezdett 10 hektár után 1 munkás.

d) A legalább 3 hektár nagyságú rozsültetvényeknél: az ültetvény kezelője.

e) Az 500 hektárnál nagyobb erdőknél: 1 főerdész, vagy egy erdész.

tési parancsokat), az illetékes térparancsnoksághoz kell beküldeni legkésőbb 1940. január 25-ig.

A személyzet kiegészítése

Azok a mezőgazdasági üzemek, amelyek a jóváhagyás után személyzet nélkül maradnak, a községi előjáróságnál kérik és az el fog járni a mezőgazdasági kamara után az illető hadkiegészítő parancsnokságnál abból a célból, hogy a községekben, vagy a szomszédos községben lakó és katonai szolgálatra behívott mezőgazdák közül a községi előjáróságok által ajánlottakat kiküldessék. A mezőgazdasági kamarák a községek ajánlása alapján elkészítetik ezek részére a névsorokat és a felmentési parancsokat. Az utólagos felmentési parancsokat a jóváhagyás közlésétől számított 30 napon belül kell átadni az érdekelteknek. A tulajdonosoknak a mezőgazdasági kamarák közlik a hozzájuk beosztott személyzet névsorát. Ha a tulajdonos ezeket igénybe veszi, akkor köteles a helyi megállapodások szerint fizetni. Ha azonban nem veszi igénybe, a községi előjáróságok a mozgósítás első napján az igénybe nem vett személyektől megvonják a mozgósítási parancsot és azt beteriesztik a hadkiegészítő parancsnoksághoz.

Általános intézkedések

A világoskék színű felmentési parancsok érvényességének első napján, mindazok, akik ilyen nem bírnak, kötelesek visszaadni minden más régi, vagy új, fehér, vagy színes felmentési parancsot annak a hatóságnak, mely azokat kiállította. Ilyenképpen a fenti napon a felmentett személyzet birtokában csak egyetlen parancs lehet, a világoskék színű. Hasonlóképpen vissza kell adni a kibocsátó szervnek minden más parancsot, amit a mozgósítási időszakban kapnak.

A fenti a—e. pontokban foglaltak részére általános feltétel az, hogy

alsóbb katonai rangúak és 35 évesnél idősebbek legyenek.

A tulajdonosok részére: személyesen és állandóan, valamint kizárólag az üzem vezetésével foglalkozzanak. A többi személyek részére pedig, hogy legalább két éve alkalmazásban legyenek azon a helyen.

A 10 hektárnál nagyobb termőszőlőknél, a 20 hektárnál nagyobb termőgyümölcsösöknél, a 10 hektárnál nagyobb zöldségkertnél és a 20 hektárnál nagyobb rozsültetvényeknél felmenthetők azok a tulajdonosok is, akik tartalékos tisztek, a következő feltételek mellett: hogyha személyesen, állandóan és kizárólag az illető üzem vezetésével foglalkoznak és amennyiben gyalogsági, lovassági, vagy adminisztrációs tartalékos tisztek, és több mint 38 évesek, ha pedig a többi fegyvernemnél tartalékos tisztek, akkor, több mint 40 évesek.

VI. Minden olyan község részére, amelyben több mint 100 család van: 1 szígyártó-csizmadi, 1 kovács, 1 ács-kerekes, 1 cséplőgépvezető mechanikus, 1 vízi-, vagy szélmalom egy molnárral (aki legalább 2 éve működik), vagy egy géppel hajtott falusi malom, amely legalább egy éve működik: egy gépésszel és egy molnárral, 1—2 mechanikus azoknak az üzemeknek a részére, amelyeknek művi felszerelésük van vízkiemelésre, villanyfejlesztésre stb. Mindezek a személyek alsóbb katonai rangúak és több mint 38 évesek kell, hogy legyenek. Hogyha a községekben a fenti foglalkozási ágakból idősebbek is vannak, nem lehet fiatalabbakat ajánlani. Az ajánlott személyek a fenti foglalkozásokat kizárólagosan és állandóan kell, hogy folytassák.

VII. Az állattenyésztetekben. 1) A mezőgazdasági üzem vezetője, vagy a tulajdonos, hogyha személyesen, állandóan és kizárólag vezeti az üzemet, vagy végül egy szakember minden olyan állattenyésztésnél, amelyben legalább 50 darab 3 éven felüli szarvasmarha, vagy 16, 300 legalább 4 hónapos disznó, vagy 300 róka, vagy nyul, vagy 600 legalább 6 hónapos szárnyas, vagy az elmúlt évben legalább 5000 szárnyas és 60000 tojást fel-felmutató szaporító-telep.

2) Egy oklevéllel rendelkező kezelő, mint segéd-személyzet mindazoknál a telepeknél, ahol a fenti mennyiségek kétszerese van, aki azonban alsóbb rangú kell legyen és több mint 35 éves.

3) Egy szolga (alsóbb katonai rangú és több mint 38 éves) minden következő mennyiség után: 15 szarvasmarha, vagy 16, vagy 150 sertés, vagy 300 róka, vagy nyul, vagy 200 szárnyas.

VIII. Traktorvezetők. Minden el nem rekquirált traktor után egy vezető, 4 traktor után pedig egy további mechanikus. Ezek azonban alsóbb

katonai ranguk kell, hogy legyenek és idősebbek, mint 35 éves.

IX. Abból a célból, hogy a mezőgazdasági munkára felmenthetők legyenek. 1) A tulajdonosok kötelesek benyújtani bizonyítványt birtokuk nagyságáról és a személyzet alkalmazási okmányait, vagy bizonyítványt arról, hogy személyesen, állandóan és kizárólag mezőgazdasági üzem vezetésével foglalkoznak.

2) A községi bírák saját felelősségükre igazolni kötelesek, hogy a községi szükségletek részére az általuk ajánlott kézműveseken kívül nincsenek más idősebb kézművesek, továbbá, hogy a molnárak, a malomgépészek, a mezőgazdasági gépek és traktorok gépészei és a traktorvezetők kizárólag és állandóan ezzel a mesterséggel foglalkoznak.

3) A malmok, mezőgazdasági gépek és traktorok tulajdonosai kötelesek megfelelő tulajdonbizonyítványt beterjesztetni arról, hogy ezt a foglalkozást személyesen, állandóan és kizárólagosan űzik.

4) Az alsó korhatár 5 évvel csökken azoknál az alsóbb fokú katonai ranguknál, akik a mezőgazdasági, szőlőtermelési, gyümölcs-termelési, kertészeti, vagy erdészeti szakiskolát végeztek.

5) A jól indokolt és a korhatár alól kivételekre vonatkozó kéréseket elintézés végett közvetlenül a Nagyvezérkarhoz kell felterjesztetni.

6) A fenti szabályok hatályon kívül helyezik az 1939. szeptember 18-iki mezőgazdasági mozgósítási törvény 2. számú mellékletében írt szabályokat.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

VASÁRNAP, JANUÁR 14.

Bucuresti, Radio-Romania. 9.45: Istentisztelet. 11.15: A rádiótársaság hangversenye. Közreműködik a rádiózenekar. 13: Időjelzés, vízállásjelentés, sportközlemények. 13.15: Grigoras Dinicu zenekara. 14: Hírek. 14.20: Stroe és Vasilache vidám órája. 14.35: Lemezek. 14.50: Művészeti és kulturális közlemények. 15: Gazdasági tanácsok. 15.15: A falu órája. 16.15: A katonai előképzés órája. 17.15: A Munka és Jókedv szervezet órája. 18.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.17: A királyi gárda fuvószene-kara. 19: A hétről. 19.15: A Luceafarul zenekar.

Radio-Romania. 20: Hírek magyarul.

Bucuresti. 20: A Luceafarul zenekar folytatja műsorát.

Bucuresti, Radio-Romania. 20.15: Az ország: Erdélyi falvak: Rasinari és Saliste. Alexandru Hodos előadása. 20.30: Maria Tanase erdélyi dalokat énekel. 21: Hírek. 21.15: Hangjátékelőadás. 22.15: Hírek. 22.35: Könnvű zene lemezeken.

Budapest I. 9.45: Hírek. 11: Római katolikus egyházi ének és szentbeszéd a terézvárosi plébánia-templomból. A szentbeszédet Szunyogh Xavér Ferenc bencés mondja. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 13.20: Időjelzés, időjárás- és

vízállásjelentés. 13.30: A Budanesti Hangverseny Zenekar. 14.15: Hangképek az ökölvívóversenyeiről. 14.45: Hírek. 15: Hanglemez. 16: Gazdasági közvetítés. 16.45: Váci Vox Humana énekkar műsora. 17.30: Közművelődési előadás. 18: Hírek. 18.15: Baszides Maria, az Oneraház tagja énekel zongorakísérettel. 18.45: A prokonzul hánya. Révay József előadása. 19.15: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara. 20.10: Sporteredmények. 20.15: Hírek. 20.25: Szeretni. Szimfonia három felvonásban. 21.40: Ruszin irodalmi-est közvetítése. 22.30: Magyar tánclemez. 22.40: Hírek. időjárásjelentés, sporteredmények. 23.10: Massenet: Cid. Balettzene. hanglemezzel.

Budapest II. 12: Jazz-számok hanglemezzel. 14.20: Budapesti Hangverseny Zenekar. 16.05: Szalonötös. 17.30: Katonazenekar. 20.10: Kamarazene hanglemezzel. 21: Hírek. 21.05: Géczy Barnabás zenekara. tangókat játszik hanglemezzel. 21.10: Daloló asszonyok. Kardos László dr. előadása. 22.05: Lovászi Ferenc cigányzenekara. 22.45: Ruszin irodalmi-est közvetítése. 23.05: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Népzene. 15: Lemezek. 17.15: Népszerű műsor. 19.15: Rádiózenekar. 20.40: Karének. 21: Havári négyes. 21.30: Iljcs Danica énekesnő és a rádiózenekar. 22.50: Hangverseny. 23.20: Táncczene.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

OKTATÁS

Tangóharmonikát és zongorát, gyorsan, könnyű módszerrel tanít zeneszerző. Tanuláshoz kölcsönhangszer. Str. Baritiu 29. Ugyanott egy prima vaskályha eladó. 392

ALKALMAZÁST NYER

Keresek jólfizető mindenest éves bizonyítványokkal, szobalány mellé. Bul. Carol 36., I. em. 338

Uriház fiatal, jó szakácsnőt keres. Cim a kiadóban. 338

LAKÁS

Kiadó a Maros partján négyszobás, modern lakás azonnalra. Str. Dumbrava Rosie 7. sz. Érdeklődni a földszinti lakásban. Havi házbér 2500 lei. 343

Diszkrét bejárati szoba bútorozva, vagy irodának is kiadó. Str. Turnului No. 5. 379

Modern lakás, ötszobás, I. emeleti, azonnalra kiadó. Str. Crizan 8. 390

Két egymásbanyúló szoba a színház mellett kiadó. Irodának is alkalmas. Cim a kiadóban. 393

Diszkrét bejárati szoba, két személy részére is, kiadó. Str. Turnului 5. 379

Gyermektelen, uri házaspár májusra a belvárosban modern, háromszobás, földszinti, vagy elsőemeleti lakást keres. Ajánlatokat a kiadóhivatalba. 329

Kiadó a Malul Muresului 2. sz. házamban levő kétszobás, földszintes, uccai, modern lakás azonnalra. Dr. Anghel. 306

Négyszobás, összkomfortos lakás azonnalra is kiadó. Bul. Carol 37. 5354

Kapualatti, csinosan bútorozott, uccai szoba jó cserépkályhával, fürdőszobahasználattal azonnal kiadó. Str. Moise Nicoară 6. 369

INGATLAN

Forgalmasabb utcában levő, kisebb 2-3 lakásos, jó állapotban levő házat keresek azonnali megvételre. Cimeket a kiadóba „Kézpénz” jellegre kérek. 395

Bérház

egyemeletes, a vasútállomás közelében, 85.000 lei hozammal. 1 millió. Calea Sagunában 1x2, 8x1 szobás lakások, 40.000 lei hozammal, 450.000 leiért, eladó. — Megbizott:

Kiss Lajos „URANUL”

INGATLANIRODÁJA.

Str. Eminescu 2. sz., I. emelet. Schutz-posztóházat felett. Telefon 2561.

Nagyobb családi házat összkomforttal eladnám, vagy elcserélném Erdély valamelyik nagyobb városában. Cim a kiadóban. 348

VÉTEL-ELADÁS

Eladó egy jókarban levő cselló, állólámpa, virágállványok, irattartó, márványoszlop, új selyemblúz, stb. Megtekinthető délután 2-4-ig. Cim a kiadóban. 396

Pianino, elsőrendű, sürgősen eladó. Cim a kiadóban. 394

Egy jókarban levő télikabátot, közepetremre, sürgősen keresek. Cimeket a kiadóba kérem leadni. 408

Polirozógép, új filzkoronggal, köszörővel, 1500 leiért eladó. Ugyanott egy nőbunda 1500 lei, egy 6+1 gyári rádió 6000 leiért eladó. Cim a kiadóhivatalban. 409

Perzsabunda, gyönyörű és jó állapotban eladó, ugyisintén egy keleti ebédőszőnyeg, 15 négyzetméter nagyságú, eladó. Tempo bizományi üzlet. Fischer Eliz-palota. 407

Egy divány, ág. konyhaszekrény eladó. Str. Cuza Vodă 20.

Veszek használt kerékpárt, varrógépet és gyermekkoszt. Eladók viszonteladónak is zseblámpát és rádióelvet, eredeti, gyári áron. Motorica, Cal. Banatului 10. szám. Telefon: 21-92.

Jókarban levő szántalp eladó. Str. Con-sistorului 42. 386

Asztalosoknak nagyon alkalmas áh-ványdeszkák és két fűrészporkállyal igen olcsón eladók. Str. Eminescu 6., a házmesternél. 389

Zongora, fekete, rövid, keresztfűrés, bécsi gyártmány, eladó. Bul. Carol 7., I. emelet. Megtekinthető 12-5-ig. 388

Uradaimi tej saját gazdaságomból, üvegben házhoz szállítva kapható:
Feinkuchen, Eminescu 30.
Telefon: 26-62.

Nutriabört, jó állapotban levőt keresek megvételre. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek.

Salgóné

Cal. Banatului és Avram Iancu-tér sarok Keres megvételre megbízó részére bútorokat, szőnyegeket, gyári és perzsa-szőnyegeket, ezüstneműt, antik ékszereket, dísz tárgyakat, varró- és írógépeket, stb. 5473

ÜZLET

Főtéren jólmenő trafik eladó, sürgősen. Cim a kiadóban. 378

KÜLÖNFÉLEK

A Fehér Kereszt közelében

Uri magánház, 4 szobás, összkomfortos lakás, hal. 875 ezer. — P. Catedrali mellett masszív, földszintes ház. 2 drb. 3 szobás összkomfortos lakás, kert, nagyobb bankkölcsönrel, 700 ezer. — Bul. Reg. Ferdinand mellett emeletes, teljesen jókarban levő ház, 16 lakással, egy millió 350 ezer. — Főter mellett emeletes masszív ház, 10 lakás, fürdőszoba, 160 ezer jövedelem. 1 millió 450 ezer. — Bul. Reg. Ferdinand mellett földszintes ház, 5 lakás, részben fürdőszoba, esslín gení redőnyök, 420 ezer. — Belváros forgalmas utvonálán emeletes ház. 12 darab lakás, részben parkettás, fürdőszobás, 1 millió 400 ezer. — Primaria mellett emeletes ház, 8 lakás, parketta, fürdőszoba, ipartelepek. 2 millió 100 ezer. — Belváros fejlődő uccájában masszív ház, 4 darab lakás, mind fürdőszoba, esslín gení redőnyök, 575 ezer. — Főtéren és a város összes uccáiban házak 100 ezertől 10 millióig. — Földbirtokok 7 ezertől 50 ezer lei-ig. — Aradhegyalján szőlők, nyaralókkal eladók. — Bankkölcsönök közvetítése.

Haász ingatlaniroda

Arad, Eminescu-ucca 20-22.

Jólbevezetett, rentábilis üzemhez 100 ezer leig társ kerestetik. „Azonnali” jellegre a kiadóba. 404

Gazdák, teherautónak is alkalmas, az Avram Iancu-téről 3 percra, olcsón kiadó. Str. Tâmpa 1. 397

Trafiknak alkalmas kis üzlethelyiség az új Casa Cercuică mellett kiadó. 496

Főútcán levő, bevezetett üzlethez társat keresek. Cim a kiadóban. 365

HATSCHEK

INGATLANFORGALMI IRODA

Arad, Blv. Carol 46. (Lakás ugyanott)

TELEFON: 26-98.

Előnyös ajánlatok:

4 millió: Centrumban 20 lakás, mind fürdőszobával, jó hozam. — 3 millió: Főteri emeletes bérház, 11% hozammal. — 2 millió: Minorita templomnál emeletes, üzletes, 125 ezer netto jöv. — 1 millió 500 ezer: Főpóstanál emeletes, 4x3, 1x2, 2x1 sz. lakás, parkett, fürdőszoba, nagy kert, 10% hozam. — Egy millió 400 ezer: Színház táján nagy bérház, 165 ezer hozam, jó lakáselosztásban. — 1 millió 300 ezer: A Corso-mozi mellett új, emeletes 3 lakásos. — 1 millió 50 ezer: Iancu-térnél emeletes sarokház, cca 100 ezer hozam. 1 millió: Ugyanott emeletes, 1x4, 1x3, 2x2, 4x1 szoba komplett lakás, parkett, fürdősz. jó hozam. — 900 ezer: 1 sz. autobuszjárat megállójánál, emeletes bérház, 2 üzlet, 5 bérlemény, parkett, fürdősz., jó hozam. — 880 ezer: Központban emeletes új, modern sarokbérház, 3 sz. elő, fürdősz., parkettás lakások, balkon, esslín gení rollók, beépíthető front. — 780 ezer: Belvárosi új emeletes bérház 4, 2 és 1 szobás lakások, pince. — 650 ezer: Villanegyedben új, télelemeletes 5 szobás, hallos, cottage-villa — 600 ezer: Közkórháznál családi ház. 4 sz., elő, fürdősz., külön kis lakás, 380 öl kert — 580 ezer: II. kerületben 3x2, 3x1 sz., teljes lakás, 80 ezer jöv. — 550 ezer: Főuton 6 szoba, hallos, tejj pince, fürdősz., nagy kert, kedv. fiz. felt. — 530 ezer: Belvárosi 3, 2 sz., fürdősz., nagy kert — 440 ezer: 2x2, 6x1 szoba; tejj lakás, közművek, pince, 44 ezer hozam. — 350 ezer: Füzelősnál 3, 2, 1 szobás lakások, fürdősz., kert, jó hozam. — 300 ezer: Ugyanott új 2 szobás pince, kert. — 260 ezer: Főuton magas földszintes, üzletes sarokház, 2 és 1 sz. lakások, pince. — 230 ezer: Piactérnél üzletes, 3 bérleményes, görredőnyökkel. — 210 ezer: Közkóház táján új 2 szobás, kedv. fiz. felt. — 170 ezer: Főuton 1x2, 2x1 sz. teljes lakás, 300 öl kert, beköthető vízvezeték, telekártya. — Kölcsön betéltárára.

Legújabb jelentéseink:

Közel száz szovjet-repülőgép bombázta Helsinkit

Helsinkiből jelentik: Szombaton délután két órakor légiriadót jeleztek a finn fővárosban és röviddel ezután orosz repülőgépek jelentek meg a város felett és több bombát dobáltak le. A légitámadás két órán keresztül tartott és két halálos áldozata van, valamint husz súlyos sebesültet szállítottak kórházba. Az anyagi kár jelentéktelen. A légitámadás folytatása azoknak a támadássorozatoknak, amelyek Finnország déli részét érték és amelyekben közel száz repülőgép vett részt.

Világ-értekezlet összehívását javasolta Franco a Szentszéknek a béke érdekében

Angol repülőgépek sétarepülése Bécs és Prága felett — Mi történt a helgolandi öbölben és a jütlandi partok mentén.?

London. (Rador.) Az angol légiőrző csapatoktól megfigyelték három német torpedórombolót a jütlandi partoknál és több bombát dobott a hajókra. A bombák az egyik hajót megrongálták, míg a repülőgépek a hajók légelhárító ágyuitól sértetlenek maradtak. Itt írjuk meg, hogy a légügyi minisztérium cáfolja azokat a híreket, hogy Luxemburg közelében egy angol repülőgépet lelőttek volna. A gép sértetlenül tért vissza támaszpontjára, miután négy Messerschmidt-géppel felvette a harcot.

Az angol légügyi minisztérium hangoztatja, hogy egy ellenséges jelentésnek az az állítása, mely szerint megsemmisítették és megrongáltak azokat az angol repülőgépeket, amelyek a helgolandi öbölben 3 torpedóromboló ellen támadást intéztek, nem felel meg a valóságnak. A valóság ezzel szemben az, hogy az angol partvédő repülők a jütlandi partok mentén pénteken délután három torpedórombolót megfigyeltek és e közben egyetlen angol repülőgép sem sérült meg.

A Reuter-iroda tudósítója jelenti, hogy az elmúlt éjszaka elsőjében indultak angol repülőgépek Franciaország területéről németországi megfigyelő utra és ugyancsak elsőjében repültek be a volt osztrák és volt csehországi vidékeket. Az angol repülőgépek megjelentek Bécs felett, majd pedig Prága felé vették útjukat. Mindenütt több kört írtak le a városok fölött, majd pedig röpcédulákat szórtak. Két óra múlva az angol gépek visszatértek kijutási pontjukra, anélkül, hogy akár egy is megsérült volna. A pilóták elmondották, hogy Bécs és Prága fölött igen alacsonyan szállva dobták le röpcédulákat és valamivel éjjeli után értek német területre.

Az olasz Stefani-ügynökség foglalkozik a nyugati demokráciák közvéleményének a Szovjet-ellen szemben való magatartásával. A Stefani-szerint ez a magatartás az utóbbi időben egyenletlenné vált. Az egyik áramlat azt követeli az angol-francia kormánytól, hogy lépjen fel a Szovjet-ellen épp úgy, mint Német országgal szemben, mert egyik ország sem lehet finn barát anélkül, hogy Szovjet-ellenes ne legyen. A beavatkozás e hívei szerint a Szovjettel és Németországgal együtt kell lépni, mert mindkettő egyenlő ellenség. Ezzel a felfogással szembenállnak ismert nevű demokráta írók, akik óva intik a demokráta hatalmakat a Szovjettel való szakítástól, amit különben sem Páris, sem London és Ankara sem kíván. A demokráciákban sokan vannak, akik régtől fogva rokonszenveznek a Szovjet-hatalommal és bármilyen élesek is jelenleg az ellentétek ezt a rokonszenvet főleg az táplálják, hogy esetleg még mindig sor kerülhet a kommunizmussal való megegyezésre.

A spanyol lapok értesítése szerint Franco tábornok, a madridi pápai nuncius után a Vatikánhoz intézett emlékiratában felajánlotta a spanyol kormány együttműködését a béke helyreállítása és a kommunista veszély elhárítása iránti tevékenységben. Az emlékirat a háború sürgős befejezésének fontosságát hangsúlyozta, mert ellenkező esetben a kommunista

veszély terjedése megsemmisítéssel fenyegeti egész Európát. Az egész spanyol nép kész résztvenni nemcsak a keresztényháborúban, hanem a Vatikán kezdeményezésével Olaszország és az Egyesült Államok segítségével maga is igyekszik a hadviselőket rávenni, hogy egyezzenek bele egy minden vitát elintéző világ-értekezlet összehívásába.

Campinchy a szövetségesek szabad tengeri forgalmáról

Páris. (Rador.) Campinchy francia tengerészeti miniszter nyilatkozott a Havas Iroda munkatársának és kijelentette, hogy a háború négy hónapja óta megvalósították a szövetségesek szabad forgalmát a tengereken, míg a német forgalom teljesen megszűnt. Négy hónap alatt a francia haditengerészet tíz német tenger-alattjárót süllyesztett el, 622 ezer tonna dugárut kobozott el és 239 hajót ellenőrzött. Az összes használatos tengeri utak, kivéve a Balti-tengert, szabad közlekedést biztosítottak a szövetségesek hajóinak. A gyarmatokról — folytatta Campinchy — ezeken a tengeri utakon egész hadsereg érkezett, anélkül, hogy egyetlen ember is elveszett volna. A hadfelszerelés utánpótlása érintetlenül érkezik a hazai kikötőkbe. Több, mint 1300 szövetséges hajó, vagyis több, mint kétszáz tengeri karaván kelt át a tengereken a francia könnyű egységek fedezete mellett. Becslés szerint 400 német gőzöst zár-

tak semleges kikötőkbe, ezek közül huszat, összesen 150 ezer tonna ürtartalommal elfogtak. Négy hajó az elfogottak közül 22 ezer tonna ürtartalommal francia fogságba került. Mösser 18 német hajót, 123 ezer tonna ürtartalommal saját jégénysége süllyesztett el.

Szenvedélyes francia-német sajtócsalározások

Berlin. (Rador.) A Berliner Börsenzeitung a „Revue des Deux Mondes” című francia hetilapban megjelent cikkkel foglalkozik. A francia lap békefeltételei a következők: Nincs fegyverszünet Berlin elfoglalása nélkül. Nincs tárgyalás, amíg a nemzetközi szocializmus meg nem bukik és amíg vezérelt ki nem adják, élve vagy holtan. Nincs béke Lengyelországnak Kelet-poroszországgal való egyesítése és helyreállítása nélkül, ahonnan az összes német lakosokat ki kell utasítani és nincs béke addig, amíg az Északi-tengertől Svájcig terjedő vonal az angol és francia közigazgatás alatt egy széles területsávot nem semlegesítenek. Nincs béke, amíg Németország több államra nem bomlik szét és minden új német államnak külön kell a békét kérnie.

A Berliner Börsenzeitung ezzel kapcsolatban azt írja, hogy a Revue des Deux Mondes programja jellemző arra a szellemre, amely az angol hetilapok következtében francia politikai körökben is magával ragadott. Páris az utolsó 18 hónap alatt a nemzetközi zsidóság befolyása alá került, amelynek semmi köze a francia néphez. Hagyták, hogy Franciaország a háború sodródjon és az ellenségeskedések megkezdésekor olyan hangulatot teremtenek, amely fenyegetésekkel van telve. A háború már hónapok óta tart, anélkül, hogy az angolok, vagy franciák sikereket értek volna el. Lengyelország összeomlott, aminek szintén a szövetségesek az oka. Azért kellett ezeket a háborús célokat hangoztatni, hogy a népből mutakodó fáradtságot leküzdjék.

Messzieregazó

kommunista kémszervezetet lepleztek le Newyorkban

Newyork. Az utlevél-hamisítás miatt néhány kommunista ellen indított perrel kapcsolatban messzieregazó kémszervezetet lepleztek le, amelyet a kommunisták Svájcban, az Egyesült Államokban és Romániában tartottak fenn.

Minden rádiókészüléket elkoboztak Német-Lengyelország területén

Krakkóból jelentik: Frank birodalmi helytartó rendelkezése a megszállott Lengyelország területén minden rádiókészüléket elkobozták. A német nemzetiségűek tömeges lemeszárlása miatt a blombergi néptörvényszék halálra ítélte Mania lengyel kereskedőt.

A Balkán békéjét feltétlenül megőrizni kívánják a Balkán-államok!

A kommunista közös veszedelem megelőzése a Balkán-boniferenc a egyik legfontosabb célja

London. A küszöbön álló Balkán-értekezlettel kapcsolatban a Reuter-ügynökség úgy értesül, hogy a külügyminiszterek eszmecserét fognak folytatni a nemzetközi helyzetről, valamint országait érintő különböző kérdésekről és meg fogják ragadni az alkalmat, hogy újból kijelentsék a balkáni államok azon kívánságát, hogy távolítsák magukat a háborútól és hozzájáruljanak a Balkán békéjének fenntartásához.

Berlini jelentés szerint a német sajtó is mind nagyobb érdeklődéssel foglalkozik a Balkán-államok értekezletének esélyeivel. A Frankfurter Zeitung megállapítja, hogy a Balkán-szövetség összehívása nincs összefüggésben olyan olyan részről sürgetett értekezlettel, amelynek egy semleges több megalkotása lenne a célja. Természetesen emellett foglalkozik az értekezlet az aktuális európai kérdésekkel. A velencei találkozó a balkáni államok úgy tekintik, mint Olaszország részéről tett kezdeményező lépést a Balkán-államok kölesönös és megértő megállapodására. A zágrábi találkozó tisztáztatja majd, hogy milyen magatartást tanúsítanak ilyen kezdeményezéssel szemben és megállapítják, hogy milyen kötelezettséggel

járhat majd egy ilyen szövetség tagja.

A Giornale d'Italia belgrádi levelezője szerint Belgrádban már is igyekeznek szétosztani minden félreértést, amelyet az értekezlet összehívása a külföldön előidézett. Belgrádban mindenki egyetért abban, hogy a Balkán-államok felfogása megegyezik abban, hogy a balkáni békét fenn kell tartani. Valószínűleg tanulmányozni fogják azokat a módszereket, amelyeknek segítségével a kommunizmus esetleges előretörését megakadályozhatják.

A Relazione Italiana című lap kiemeli azokat a benyomásokat, amelyeket Ciano és Csáky külügyminiszterek velencei megbeszélésével az amerikai sajtóban keltettek. Különböző oldalról a Balkán ellen irányuló bolsevista fenyegetésről beszélnek. Utalnak Moszkva ügynökeinek utraleda tevékenységeire, amely azt hirdeti, hogy egy szép napon leereszkednek az orosz hadak a Dunamedence vidékére és ott a dolgozók számára új társadalmi és politikai rendet íszenítenek. Rómában foglalkozik Oroszországgal szemben támadó tervekkel, de eltökélt szándéka szembeszállni minden ilyen kísérlettel.